

ДИВИСЬ СЛУХАЙ ГОВОРІ

СОФІЯ ВАСИЛИШИН

ПІДРУЧНИК
ДЛЯ ПОЧАТКОВО-РОЗМОВНОЇ КЛАСИ

BECHA

ДИВИСЬ, СЛУХАЙ, ГОВОРІ!
Частина 3-тя: ВЕСНА І ЛІТО
Видання перше

Автор: Софія Василичин
Мовний редактор: Василь Нінзовський
Обкладинка і деякі рисунки: Марія Прокопів
Технічне оформлення: о. Віктор Лакуста

ВИДАННЯ
Ради Української Школи
при
Консисторії Української Греко-Православної Церкви
в Канаді

Ukrainian Educational Council of Canada
9 St. Johns Ave.
Winnipeg, Manitoba
R2W 1G8

1 9 7 5

Всі права застережені Видавництвом РУШ
Copyright 1975 by Ukrainian Educational Council of Canada

Printing of this textbook was financed by the
Ukrainian Educational Council
Western Diocese
Ukrainian Greek-Orthodox Church

Серія учбових підручників для навчання української мови,
ДИВИСЬ, СЛУХАЙ, ГОВОРІ!, має такий зміст:

Перший підручник - ОСІНЬ
Другий підручник - ЗИМА
Третій підручник - ВЕСНА І ЛІТО

Printed by
Ukrainian Language Association
Modern Language Council
Alberta Teachers' Association
Edmonton, Alberta

ЗАГАЛЬНІ ІНСТРУКЦІЇ

Цей третій підручник є продовженням попередніх двох підручників "Дивись Слухай Говори!" Ілюстрований матеріал з українським змістом збуджує зацікавлення дитини до вивчення української мови в початкових класах.

Якщо учителі зручно застосовують складений матеріал у цьому підручнику, тоді мовна метода буде вельми успішною в навчанні.

В початковій стадії навчання української мови важливе те, щоб дитина навчилася дивитись, чи радше спостерігати, слухати й говорити, а читання й писання – це другорядна діяльність у щоденних зайняттях дитини.

В цьому підручнику призначений і практично упорядкований навчальний матеріал наближений до дійсного щоденного життя дитини, її віку, середовища, зацікавлення, тощо. В цьому навчальному матеріалі збережений український кольорит і українська тематика.

1. При упорядковуванні навчального матеріалу в цьому підручнику, як і в попередніх підручниках, ми примінили пляномірне поширювання словничка дитини новими словами ширшого щоденного вжитку.

2. При вивчанні слів та мови, слід звернути увагу на функцію дитячої пам'яті. Активність учня слід спрямовувати так, щоб він навчився доцільно бачити і спостерігати ілюстрацію, чи написане слово, а то й щоб учень самостійно намагався ілюструвати. Така діяльність учня допомагає йому систематично розвивати власну зорову пам'ять та самокритичну оцінку свого твору.

Слід звернути увагу й на те, щоб учень навчився слухом правильно реєструвати дане слово--як сукупну цілість окремих звуків, що допоможе учневі систематично розвивати слухову пам'ять.

Частота самостійного вимовляння слів і окремих звуків допомагає учневі розвивати готовість пам'яті відповідно до артикуляційного розміщення звуків.

Частота записування слів, чи коротеньких речень, розвиває в учня так звану моторову пам'ять.

3. Додаткові різні тексти, підібрані до віку дитини, допомагають учителеві в збагачуванні лексичного скарбу учнів.

ПРАЦЯ НАД СЛОВАМИ

При вивчанні слів слід мати на увазі такі основні труднощі:

- (а) слово й його звукова побудова,
- (б) слово й його зміст,
- (в) слово й його графічна конструкція.

Учні засвоюють успішніше нові слова, якщо:

1. Зміст слова – як окремий значеннєвий символ доступний учням, що облегшує сприймання слова пам'ятево, а конкретизація слова належно опрацьована.
2. Частота повторюваного слова в його різних контекстах ширше знайомить учня зі змістом слова та його озвученням.
3. Графічна конструкція слова скріплює пам'ятево конкретизацію символу – змісту слова.

ПРАЦЯ НАД РЕЧЕННЯМИ

Граматичні закони української мови, – на відміну законам англійської граматики, – дуже скомпліковані. Сім відмінків, три роди, а поруч них дієслівні форми, – всі з їхніми рясними закінченнями та з різними морфологічними і фонетичними перемінами, – службово в реченнях викликають окремі труднощі для дітвори, що послуговується лише англійською мовою.

Навчаючи дітей у початкових класах, недоступні дитині граматичні закони заступаємо способом розмовної мови, де дитина засвоює матеріал слухово частотним повторюванням слів з їхнім різним контекстним укладом у коротких реченнях. Частота повторюваних слів у реченнях доводить до заавтоматизованого слухового засвоєння.

Численні ілюстрації, у цьому підручнику, допоможуть дітям, (при допомозі досвідченого вчителя) більш успішніше зживатися з реченнями та їхніми словами різних граматичних форм. Розмови між дітьми та легко доступні розмови між учнями і вчителем поглиблюють розмовну методу й ведуть до її успішного досягнення.

Поручаємо вести такі розмови у такому змісті, щоб граматичні форми осіб однини та множини повторювались у реченнях багатократно бо це прискіпить їхнє пам'ятеве засвоєння.

ВІРШІ

У деяких наведених віршах, у цьому підручнику, трапляються часом рідко вживані слова. Учитель доступно пояснить дітям їхнє значення без пам'ятевого засвоєння.

ГРИ І ЗАГАДКИ

Гри і загадки, що становлять частину матеріалу цього підручника, окрім своєї прислуги в поширюванні безнастанної активності та цікавості учнів, послужать теж окремим джерелом для збагачування діточого словника бо давніше завчені слова повторюються причому, нанизуються нові слова.

ПІСНІ

Наведені пісні в цьому підручнику, це невеличкі ліричні твори достосовані до дитячого зацікавлення, які частково виповняють сторінку дитячого переживання. Ці пісні характерні тим, що їхні мелодії легкосприймальні і пам'ятево довготривалі. Настрій пісень оптимістичний з можливою простотою вислову. Вивчаючи зміст поодиноких пісень, діти підсвідомо знайомляться і звикають до простих елементів української поезики – до легких рим, метрики вірша та його поділу на строфи. При співі, діти підсвідомо зживаються зі способом легкої композиції, де мелодії підпорядкований зміст строф з їхніми римами та метрикою.

Навчання пісні хором, а ще й при можливому акомпаньєменті фортеп'яну, створює винятковий настрій в якому діти, повторюючи кількакратно рядки і строфи пісні, вслуховуються в озвучення поодиноких слів і зживаються з їхнім приміненням у реченнях.

ВПРАВА ДЛЯ СПРАВНОСТИ В ЧИТАННІ І ОРІЄНТАЦІЇ

Досвід підказує, що перші два підручники "Дивись, Слухай, Говори!" стали навчальним матеріалом української мови для учнів як у початкових школах так у вищих класах українських курсів.

1. Учні, що знають читати, працюють над задачею самостійно. Учні читають потиху і підкреслюють ті слова, що доповняють речення.

2. Для тих учнів, що не знають читати, учитель /-ка/ читає окремі відступи на листках. Учні, на своїх листках сліdkують за змістом окремих образків і називають влучну відповідь.

3. Для кращого успіху, кожний учень обов'язково повинен мати свій власний підручник.

С. Васишин

Поки вчитель практично начне користуватись з дітьми цим третім підручником, йому необхідно буде переглянути словниковий матеріал та ідіоматичні вислови в першому і другому підручниках. Познайомившись з таким словниковим матеріалом, учитель поробить свої окремі підсумки на основі яких складе для дітей провірочний листок (листки) для повторення матеріалу двох попередніх підручників.

Сторінка 1-ша: Березень.

Обговорити й порівняти весну з зимою. (Покликатись на ілюстрацію.) Відмітити спосіб життя людей та дітей і їхню діяльність зимою й весною. Назвати основні зміни в природі в час цих двох пір року наприклад, "Сніг розтався під весну. Пташки повертають з вирію. Діти не можуть санкуватися", тощо.

Сторінка 3-тя, 4-та, 5-та.

Тарас Шевченко – визначний артист-маляр і найславніший поет між українськими поетами. Ім'я Тараса Шевченка стало для українців символом національного визволення. Поетичний дорібок Шевченка віддзеркалює історичну кривду й поневолення української нації та її прагнення жити власним життям у Вільній Українській Державі. Учні повинні урочисто відзначувати свято Шевченка легкими деклямаціями, співами та хороводами. Малюнки Шевченка викликають у дівчатах окреме захоплення та глибокі переживання.

Сторінка 6-та, 7-ма: Богдан і Леся зустрічають весну.

Договоритись з дітьми про те, що вони уявно йдуть на прогулянку з Лесею і Богданом. Матеріал, на сторінці шостій, укладений реченнями під числами від один до десять. Цим реченням допасовані відповідні ілюстрації на стороні сьомій. Речення від один до десять повторювати так довго, аж діти запам'ятають їхній зміст. При повторюванні, радимо допасовувати речення до їхніх відповідників між наведеними ілюстраціями.

Перевести гру з учнями від 10 до 15 хвилин. Учні, чергуванням, викликають числа образків від один до десять, по яких слідують відповіді. Приклад: Маруся викликає число шість, що заступає три речення. Іван, що запам'ятав і проказує лише два речення, дістає два пункти. Інший учень, що згадав і доповняє число шість третім реченням, дістає окремо один пункт. Учитель повинен заохочувати учнів до розмов між собою способом питань і відповідей.

Сторінка 8-ма: Веснянка.

1. Обговорити ілюстрації та вивчити нові слова.
2. Приміювати нові слова у різних реченнях. Ось приклад: Коні пасуть траву. Корови пасуть траву. Яблуні цвітуть. Ворони прилетіли. Качки прилетіли і.т.д. Заохочувати учнів, щоб вони самостійно складали власні речення.

Сторінка 9-та, 10-та, 11-та, 12-та, 13-та.

Весняна пора дає добру нагоду для виконання наміченого проєкту.

Виготовлення стінопису послужить для різних мовних вправ. Підчас наміченої лекції на мовні теми діти приготують образки, за змістом пройдених лекцій і примішують ці образки на стінописі. Лекція, на сторінці 69-тій "Комахи", теж надається до обговорення.

Сторінка 14-та: Інфінітив--чути.

1. Відмінювання дієслова чути подано в римованих строфах вірша, які діти повинні вивчити напам'ять.

2. Вивчити ще відміну таких дієслів, як--читати, співати, і.т.д.

Сторінка 15-та: Голоси тварин.

1. Діти повторюють речення за учителькою. Опісля цитина говорить зокрема. По таких вправах діти ставлять питання одні одним.

2. Учителька може придумати таку гру, в якій діти наслідують звірять і ведуть між собою розмову.

Сторінка 16-та, 17-та: Пригоди з яєчком.

Після вивчення казки, один з учнів ставить питання, а інші учні, чергуванням, дають відповідь. Як зразок може послужити сторінка 17-та. Можна ставити питання різним способом наприклад, "Хто сказав, - геть від мого гніздечка?" Відповідь -- Курка сказала--"Геть від мого гніздечка!"

Сторінка 18-та: Хто де живе?

Обговорити кожний образок і вивчити речення. Учителька може теж ставити ще додаткові різні питання наприклад, "Хто де живе у лісі? Хто де живе у воді?" Це допоможе розширити діточий словник.

Сторінка 19-та, 20-та: Ознаки предметів.

1. Учителька обговорює з дітьми ілюстрації, а опісля питає - "Котрий вельосипед старий? Що високе?" Діти називають образки в підручнику і відповідають повними реченнями.

2. Учителька часом доцільно ставить суперечливі речення наприклад: "Черпаха має короткі ноги. Ні, вуж не має рогів. Корова має роги."

Сторінка 21-ша: Зайнятий.

Учитель плянує і приготує навчальний матеріал, що допоможе учням правильно засвоїти дієслівні форми. По опрацюванні з дітьми матеріалу на сторінці 21-шій, учитель визначає окремі завдання поодиноким учням, або окремим групам для самостійної праці.

Учитель питає: "Іване, ти зайнятий? Що ти робиш? Так, я зайнятий. Я малюю довгу драбину." "Соню, Петре, Маріє, ви зайняті? Що ви робите?" "Так, ми зайняті. Ми малюємо стінопис." Учитель уважливо прислухається до відповідей учнів і повертає їхню увагу до помилок у вимові.

Сторінка 22-га: Сторони світу.

Ілюстрація з дівчинкою дуже зручно наводить на влучну методу в навчанні про сторони світу. Ціль гри та, щоб матеріал лекції закріпити якнайуспішніше.

Сторінка 23-тя: Матеріал не потребує окремих пояснень.Сторінка 24-та, 25-та: День і ніч, ранок і вечір.

Повторювати речення з учнями багато разів, що допоможе учням засвоїти нові слова. Ставити питання: "Коли сонце сходить? Сонце сходить ранком. Коли Пан Козак пише листа? Пан Козак пише листа вечером." Окрема гра допомагає закріпити лекційний матеріал.

Кілька учнів виступають наперед. Кожний учень почерзі складає речення про пору доби, наприклад: "Зорі світять на небі." Інші учні відповідають: "Зорі світять у ночі." Або: "Дмитро вечереє. Дмитро вечереє вечером."

Сторінка 26-та: Матеріал не потребує окремих пояснень.Сторінка 27-ма: Тиждень.

Наведена пісня допоможе успішно вивчити назви днів тижня.

Сторінка 28-ма: Їсти.

Повернути до сторінки 27-мої, а той матеріал послужить для побудови ширшої розмови з учнями про поживу. Дати нагоду дітям вільно висловлюватись про їхню улюблену їжу та домашні страви. Вивчити особові форми від інфінітива їсти. Наведений діалог повторити багаторазово, що допоможе дітям закріпити в пам'яті дієслівні форми.

Сторінка 29-та: Снідання, обід, вечереє.

Про поняття часу, повторити лекційний матеріал на сторінці 29-тій, підручник 2-ий. Для кращого успіху в праці над поняттям часу, учителям необхідно придбати паперовий годинник з рухомими стрілками. Маніпуляція з таким годинником допоможе дітям успішніше зживатись з поняттям часу.

Сторінка 30-та: Дні.

Повторити пісню "Що будемо їсти," (сторінка 27-ма). Після вивчення матеріалу сторінки 30-тої, було б побажане розвинути цікаву розмову про діточі власні щоденні зайняття і переживання.

Сторінка 31-ша, 32-га: Місяці.

1. Щоби розбудити зацікавлення слід перевести відому гру "Гаряче, чи зимне."

2. Обговорювати і називати місяці чотирьох пір року, послуговуючись ілюстрацією на сторінці 31-шій. Заохочувати учнів подавати свої зауваження відносно пір року, місяців, та характеристики їхньої погоди.

3. Пантомімічна гра почерзі: Учень ніби бере пригорщу снігу, робить сніжку, кидає нею і говорить: "Це місяць січень. Сніг падає. Я бавлюся у снігу."

4. Гра в місяці. Призначити дванадцять учнів, які представляють дванадцять місяців року. Інші діти складають речення про окремі зайняття під час поодиноких місяців в році. Наприклад: Учень - Я декламую на концерті Шевченка. Учень у ролі березня відповідає - Це місяць березень. Я березень. Учень - Я їм кутю. Учень у ролі січня відповідає --Це місяць січень. Я місяць січень.

Сторінка 33-тя: Відчиняти, зачиняти.

1. Учні можуть краще засвоїти матеріал імітуючи рухи, згідно з наведеними ілюстраціями.

2. Після вивчення речень, учителька ставить дітям різні питання.

Сторінка 34-та, 35-та: Перед Великодніми святами.

Учителька повинна широко познайомитись відносно українських великодніх традицій та звичаїв, що допоможе в успіху лекції.

1. Маючи на увазі Великдень, учителька заздалегідь повідомляє дітей про те, щоб вони принесли до школи такі образки, які нагадують закуп великодньої одежі і поживи.

2. Писання писанок допомагає у вивчанні нових слів, а учням виїняткову допомагає їхнє креслення і розмальовування традиційних ліній, фігур і взорів, яких уживають при писанні писанок.

3. Подбати про нагоду і можливість писання писанок з учнями в класі. Підчас писання писанок вести з учнями цікаву розмову. Учні запам'ятають назавжди цю виїняткову подію. Писання писанок у класі вимагає справного організаційного хисту вчителя та належно передуманого плану.

Сторінка 37-ма, 38-ма, 39-та, 40-ва, 41-ша.

На цих сторінках, час великодніх святкувань увійшов до змісту навчального матеріалу з новими словами, які поширяють словничок дитини. Численні речення та діалоги, оперті на переживаннях дітей, послужать учителеві для різних вправ в засвоюванні нових слів та навчального матеріалу. Матеріал містить у собі багато різних тем для розмовних вправ у класі.

1. Обговорити з дітьми святкування під час Вербної Неділі.

2. Придбати колекцію образків великоднього печива, великодньої їжі, писанок і посортувати на окремі групи. Заохотити учнів до укладання коротких речень про ті великодні страви та печива, які слід переховувати в холодильнику.

3. Хай діти ліплять з пластиліни великоднє печиво, писанки чи великодню їжу та хай укладають до кошичків, ніби все готують до освячення. Кожний учень зокрема хай опише короткими реченнями.

4. Кожний учень хай назве церкву, яку відвідує зі своїми батьками.

Сторінка 42-га: Присвійні займенники.

1. Поданий матеріал на цій сторінці опрацювати з учнями сумлінно. Навчити учнів розпізнавати три роди-- чоловічий, жіночий і середній.

2. Придбати змістом такі образочки, які допоможуть дітям наочно розпізнавати три роди. Наклеїти образочки на окрему карту і їхній зміст обговорювати з учнями.

Сторінка 43-тя, 45-та і 46-та: День Матері.

Лекцію про День Матері начати підходящим віршем на цю подію (сторінка 43-тя).

1. Учителю відчитує цей вірш і привертає увагу учнів до римованих пар строф.

2. Виучувати нові слова з учнями і відмічувати ту чинність, яку описують поодинокі дієслова.

3. Вірш "Для матусі" можна теж використовувати як збірну діточу деклямацію на концерті в честь матері.

4. Перевести з дітьми розмову про "День Матері"-- небуденну подію в житті родини та громади.

5. Вивчити дітей вірш на "День Матері" та перевести у класі конкурс хорошого деклямування одинцем і групами при участі запрошених гостей.

Сторінка 47-ма: Два вірші.

Два вірші: Кличе Мамуся. Яйо-Байо.

До змісту цих віршів увійшло багато нових слів зі щоденного мовлення учня.

1. Вивчити з дітьми ці два вірші напам'ять.

2. Хай діти складуть кілька кличних речень і хай наслідують у кличній формі голос їхніх матерів. Учителю поспитає дітей--Кого мама кличе? Чому кличе? Коли кличе?

Сторінка 48-ма: Вправа не потребує окремого вияснення.Сторінка 49-та: Літо.

Зміст матеріалу побудований на різних зайняттях в літню пору.

Вивчити дітей нові слова-назви під ілюстраціями.

Теми про літню пору дають добру нагоду вчителю заздалегідь запланувати з дітьми хороший стінопис.

Сторінка 50-та.

Останній день шкільного року. Опрацювати з дітьми діалог і повторити матеріал про місяці та пори року.

Сторінка 51-ша, 52-га, 54-та, 56-та, 57-ма.

На цих сторінках поданий матеріал допоможе заподати творчому й творчому учителю вивчати з дітьми мову та процес суспільного життя.

1. Спосіб і значення комунікації. Діти нашого часу, широко познайомлені з модерною комунікацією, захоплюються

подорожуванням і надають цьому великого значення. Придбати різні образки та забавки автомашин, поїздів, кораблів, літаків, ракет, мотоциклів, коней, возів, тощо.

2. Придбати велику карту України і гільоб. Обговорити з дітьми географічне розміщення України. Якщо дозволяє вік дітей та їхня готовість, виготовити з ними карту України. Придбати різні світлини, діапозитиви і малюнки про Україну й зацікавити ними дітей.

3. Обговорити з дітьми час, місце і планування вакацій. Фільмові ленти та різні світлини про вакації можуть послужити за розмовну тему. Різні англійські фільми можна легко приміняти для українських розмовних вправ. Маємо на увазі англійські фільми про ферми, міста, гори, ріки, морські побережжя, таборування, тощо.

Сторінка 58-ма.

Вправа для засвоєння закінчень відмінків.

Сторінка 59-та: Пляж. Продовження вакацій.

Сторінка 60-та: Перевірка.

Сторінка 61-ша, 62-га, 63-тя: Метелики.

1. Авторка цього підручника, наведену сценку про метеликів, практично переводила з дітьми у сценічних костюмах, на сцені. Діти глибоко переживають цю гру і автоматично виучують текст.

2. Вивчити пісню про метеликів.

3. Рисунок рухомого метелика хай діти помалюють, витнуть і завісять на нитці.

Сторінка 65-та: Гра.

Сторінка 66-та, 67-ма, 68-ма: Павло і ведмідь.

1. Обговорити з дітьми приладдя рибалки і спосіб ловлення рибок.

2. Якщо діти підготовані до свобідного висловлювання то приступити з ними до драматичного переведення розповіді про пригоду молодого рибалки з ведмедем.

Сторінка 68-ма: Зайчик.

Віршик дуже надається для драматичного виконання.

Сторінка 69-та: Лекція природознавства.

Діти цікавляться комахами. Обговорити з дітьми завдання пожиточних комах, як бджоли та про таких дошкульних шкідників -- як комарі, гусінь, тощо.

1. Вивчити напам'ять вірш про бджолу.

2. Обговорити з дітьми чотири фази переміни метелика: яечко, гусениця, кокон, метелик.

Сторінка 70-та, 71-ша: Мак (пісня з рухами).

У пісні співається про стадії вирощування маку. Нові слова у змісті цієї фольклорної пісні поширяють словник учнів.

Сторінка 72-га, 73-тя: Хто випив воду?

Це коротке оповідання для дітей в образках є практичною лекцією природознавства про фази переміни води.

Учитель читає текст, а діти називають образки. Учитель зважає на хорошу вимову учнів. Важлива вимова слів з їхніми закінченнями.

Слова які називають образки в оповіданню:

1. сонце	2. пес	3. буді	4. буди
5. миска	6. сонце	7. пес	8. буди
9. миска	10. каченят	11. пес	12. каченята
13. ставку	14. пес	15. хлопця	16. хлопець
17. миски	18. склянки	19. дерева	20. пташка
21. сонце	22. миску	23. пара	24. миски
25. пара	26. дівчина	27. пес	28. гільці
29. бальон	30. бальон	31. сонця	32. хмарі
33. сонце	34. хмари	35. дощ	36. качки
37. гуска	38. квіти	39. пес	40. мисці

Сторінка 74-та, 75-та, 76-та: Абетка.

Вивчати абетку з дітьми за поміччю поданого матеріалу.

Сторінка 77-ма, 78-ма, 79-та: Словник.

С. Васишин

GENERAL INSTRUCTIONS AND SUGGESTIONS FOR THE TEACHER

The most practical approach in presenting and introducing this third book is to carefully review the vocabulary and the idiomatic expressions used in the first two books. The teacher should prepare appropriate testing material.

PAGE 1 March

Discuss and contrast the spring and winter seasons. Emphasize the different activities that take place in the spring (refer to the picture).

1. Snow melts in the spring.
2. Birds come back.
3. Children cannot skate. etc.

PAGES 3, 4, 5 Taras Shevchenko

The importance of Shevchenko cannot be overemphasized. He was the greatest of the Ukrainian poets. To Ukrainians, his name is a symbol of National independence. The poetical works of Shevchenko occupy an exceptional place in the life of the Ukrainian people. Children should be made aware of his importance by participating in a Shevchenko concert. This will help them to appreciate his poetry and fame.

PAGES 6, 7 Bohdan and Lesia Meet Spring

1. Proceed by telling the children that they are going on an imaginary walk with Lesia and Bohdan. Starting with number one, ask the children to repeat the sentences calling out the numbers several times; at the same time, have them match the sentences with the illustrations.
2. Have the pupils play a game for about ten to fifteen minutes. The children take turns in calling out picture numbers from one to ten. For example, Mary calls out number six. If John replies and gives two sentences correctly, he earns two points. Someone else might give the third sentence and earn one point. The teacher keeps the score for all points earned.
3. Encourage children to talk amongst themselves and ask questions. eg. "Who is sleeping under the tree?" "The bear is sleeping under the tree."

PAGE 8 Spring Song

1. Discuss each illustration to teach the new vocabulary.
2. Include the new words in various sentences and repeat several times. eg. The horses are grazing. The cows are grazing. The apple trees are blooming. The crows flew back. The ducks flew back. etc. Encourage the children to compose sentences.

PAGES 9, 10, 11, 12, 13 Spring

Utilize projects for language development. Consider the possibility of preparing a mural, adding pictures as new language and topics are learned and completed. The children may find and draw these pictures. With each mural activity a discussion should be carried out with emphasis placed on oral drills.

XII

The lesson on insects, page 69, can be worked into the lesson on gardening activities.

1. Harmful and useful insects.
2. How they move; fly, swim, walk, jump, crawl.

On page thirteen, draw special attention to the words, "dig" and "kick" which are identical when written but differ in accent and meaning. By means of gestures, help the pupils to reinforce and distinguish the correct pronunciation of the two words.

PAGE 14 The Verb "to Hear"

1. The inflection of the verb, "to hear" is presented in a simple rhyming verse form. Children may memorize the verses.
2. Other verbs with the same endings may be taught ie. "to read", "to buy" etc.

PAGE 15 Voices of Animals

Practice these expressions by having the class repeat them after you. Also ask individuals to answer as well as allowing the children to do the questioning and answering.

PAGE 16, 17 The Problem with the Egg

1. After the children have learned the story, plan a quiz. Have one pupil act as quiz master. The quiz master may ask any of the questions presented in the story and on page seventeen.
2. Questions and answers may be given in different ways. eg. Who said, "Go away from my egg?" The hen said, "Go away from my egg."

PAGE 18 Where They Live

After the illustrations have been discussed and sentences learned, the teacher may ask many other questions. eg. "Who else lives in the forest?" "Who else lives in the water?" etc. This will help to build the child's vocabulary.

PAGES 19, 20 Description of Objects using Adjectives

1. Have the pupils discuss the illustrations. Guide them by means of questions. Which is the old bicycle? What is tall? etc. Have the children show the objects in their books and have them reply with complete sentences. Encourage the children to observe objects and pictures in the room and comment on their appearance.
2. Ask questions in a negative form or give false statements. eg. "The turtle has long legs. The snake is round." "No, the turtle has short legs. No, the snake is long."

PAGE 21 Busy

Prepare activities for developing skills in using correct verb endings. After the material is mastered on the page, assign various activities to individuals and to groups. Ask, "John, are you busy? What are you doing?" "Yes, I am busy. I am drawing a long ladder." "Are you busy, Sonia? Peter and Mary, what are you doing?" "Yes, we are busy. We are painting a mural." Make the children conscious of correct language usage at all times.

PAGE 22 Directions: East, West, South, North

The illustration of the girl shows very clearly, the method which may be followed in teaching directions. The purpose of the game is to reinforce the lesson.

PAGE 23 TestPAGES 24, 25 Day and Night - Morning and Evening

Have the class repeat the sentences. Ask questions, "When does the sun rise?" "The sun rises in the morning." "When did Mr. Kozak write a letter?" Mr. Kozak wrote a letter in the evening." To reinforce the lesson, plan a game. Have several children come forward. Each, in turn makes up a sentence about a time of day. eg. "Stars shine in the sky!" Those seated extend the sentence. eg. "Stars shine at night." "Dmytro ate his breakfast." "Dmytro ate breakfast in the morning."

PAGE 26 TestPAGE 27 Days of the Week

With the help of a song, teach the days of the week.

PAGE 28 The Verb "to Eat"

Carry out a discussion and have the children talk about the foods on page 27 and about their favorite foods. Drill the proper use of "to eat". Repeat the dialogue several times until the children are ready to take parts and perform.

PAGE 29 Breakfast, Dinner, Supper

Review time-telling in Book 2, page 29. Classroom cardboard clocks with movable hands can be used effectively. Practice the expressions on the page, linking familiar actions with specific times of the day.

PAGE 30 Days of the Week

Sing the song on page 27 a few times. After the children have mastered the expressions on the page, it will be possible to develop an interesting conversation. Encourage self-expression.

PAGES 31, 32 Months of the Year

1. For motivational purposes, play the familiar game, "hot or Cold".
2. Identify and discuss seasonal months referring to the illustrations on Page 31. Encourage the pupils to include their comments about seasons, months and the weather. Have them represent, in a pantomime, an action suggesting a month of the year. eg. A child picks up snow, makes a snow ball, throws it and says, "It is January. It is cold outside. Snow is falling. I am playing in the snow!" Have the children take turns.
3. Month Game - Designate twelve children to represent the months. Have the other children make sentences which would definitely indicate a specific month. eg. A pupil: I am reciting at a Shevchenko concert.
Pupil playing role of March: It is the month of March. I am March.

A pupil: I am eating kutyga.

Pupil playing the role of January: It is the month of January. I am the month of January.

PAGE 33 Open, Close

1. Children are able to assimilate a great deal by imitating the actions shown in the illustrations.
2. The teacher should ask many varied questions.

PAGES 34, 35 Before Easter Holidays

1. In order to teach the Easter project successfully, the teacher will have to dip into her own wealth of knowledge and experience as to Ukrainian Easter traditions. Otherwise, she will not be able to guide the children into the proper channels of learning and appreciation. Having Easter in mind, instruct the children in advance, to bring pictures of foods and clothing. Have the children pretend that they have been shopping and have them talk about their purchases.
2. The writing of pysanky - Teach vocabulary by having the children draw illustrations of all shapes and lines that are used on the pysanky.
3. Encourage the actual experience of writing Ukrainian pysanky.

PAGE 36 Test

PAGES 37, 38, 39, 40, 41 Easter

These pages cover all aspects of the Easter holidays. There is much new vocabulary to be assimilated, skills to be developed in proper sentence structure and dialogues to be rehearsed and dramatized. Many interesting ideas may be carried out to promote conversational activities.

1. Carry out the activities of Palm Sunday.
2. Collect Easter food pictures.
3. Sort food pictures. Form sentences about foods which are stored in the refrigerator.
4. Use plasticine and model Easter foods.
5. Collect many small pictures of foods. Put them in a box. Pretend you are filling an Easter basket. Each pupil takes a turn, draws out a picture and makes a sentence about the picture. If the picture represents Easter food, he puts it in the basket.
6. Each child should identify his church by name and denomination.

PAGE 42 Possessive Pronouns

1. Guide the children to recognize the three different genders: Masculine, Feminine and Neuter.
2. Collect and sort pictures according to gender. Paste pictures on a chart and encourage formation of sentences regarding them.

PAGES 43, 44, 45, 46 Mother's Day Project

Page 43 introduces Mother's Day with an effective poem.

1. Read the poem while picking out the rhyming words in pairs.
2. Teach new vocabulary by performing the actions indicated by the verbs.
3. The poem can be used as Choral Speaking for a Mother's Day concert.
4. Create a conversation about how we celebrate Mother's Day as a family and in the community.
5. Carry out a recitation performance. Group the children and let each group memorize the verses on page 46. Invite guests to your class and let the children perform before them.

PAGE 47 Two Poems

These poems provide many new words that are frequently used.

1. Memorize both poems.
2. Have the children compose sentences that tell: HOW, WHY, WHEN mother calls

PAGE 48 Test

PAGE 49 Summer

1. This page introduces many summer activities. Have the pupils learn the vocabulary from the illustrations.
2. This is a good time to start planning a mural. The topics and suggestions for an interesting mural are shown in the illustrations on this page.

PAGE 50 The Last Day of School

Rehearse the dialogue and review the activities of each month and each season.

PAGES 51, 52, 54, 55, 56, 57 Holidays

A resourceful teacher with the ability to motivate, will find the following pages helpful in teaching language as well as Social Studies.

1. Ways of Travel (going places) In these modern times, children are very familiar and fascinated with different modes of travel. Collect pictures of cars, trucks, trains, ships, airplanes etc.
2. Introduce a large map or globe and discuss the geographical location of the Ukraine. Advantage should be taken of slides available about the Ukraine. Older children can make a map of the Ukraine.
3. Discuss holidays: How to get ready for a holiday; what items can be taken; how we travel etc.

XVI

Filmstrips and pictures can be utilized in this project, for language purposes. Many filmstrips are available in English but can be easily adapted. Look for filmstrips on cities, farms, mountains, seashores, camping etc.

PAGE 60 Test

PAGES 61, 62, 63, 64 Butterflies

1. The author revised the play for young children and had it performed on stage, using the costumes as illustrated. This play is a good incentive. While performing, the children are automatically learning the language.
2. Teach the Butterfly Song, adapting appropriate actions.
3. Color, cut out, and hang the mobile butterfly.

PAGES 66, 67 Paul and the Bear

1. Learn about fishing equipment and discuss the catching of fish.
2. After the children are sufficiently fluent in expressing themselves, the story may be dramatized.

PAGE 69 Insects

A science lesson. Children are naturally fascinated by insects. Insects can be categorized as useful: such as the bee and harmful; such as the mosquito.

1. Memorize the verse about the bee.
2. Discuss the four stages of the butterfly; egg, caterpillar, cocoon, butterfly.

PAGES 70, 71 Poppy (song with actions)

The song portrays the life of a poppy. Acting out the song is a good activity for increasing language growth.

PAGES 72, 73 Who Drank the Water?

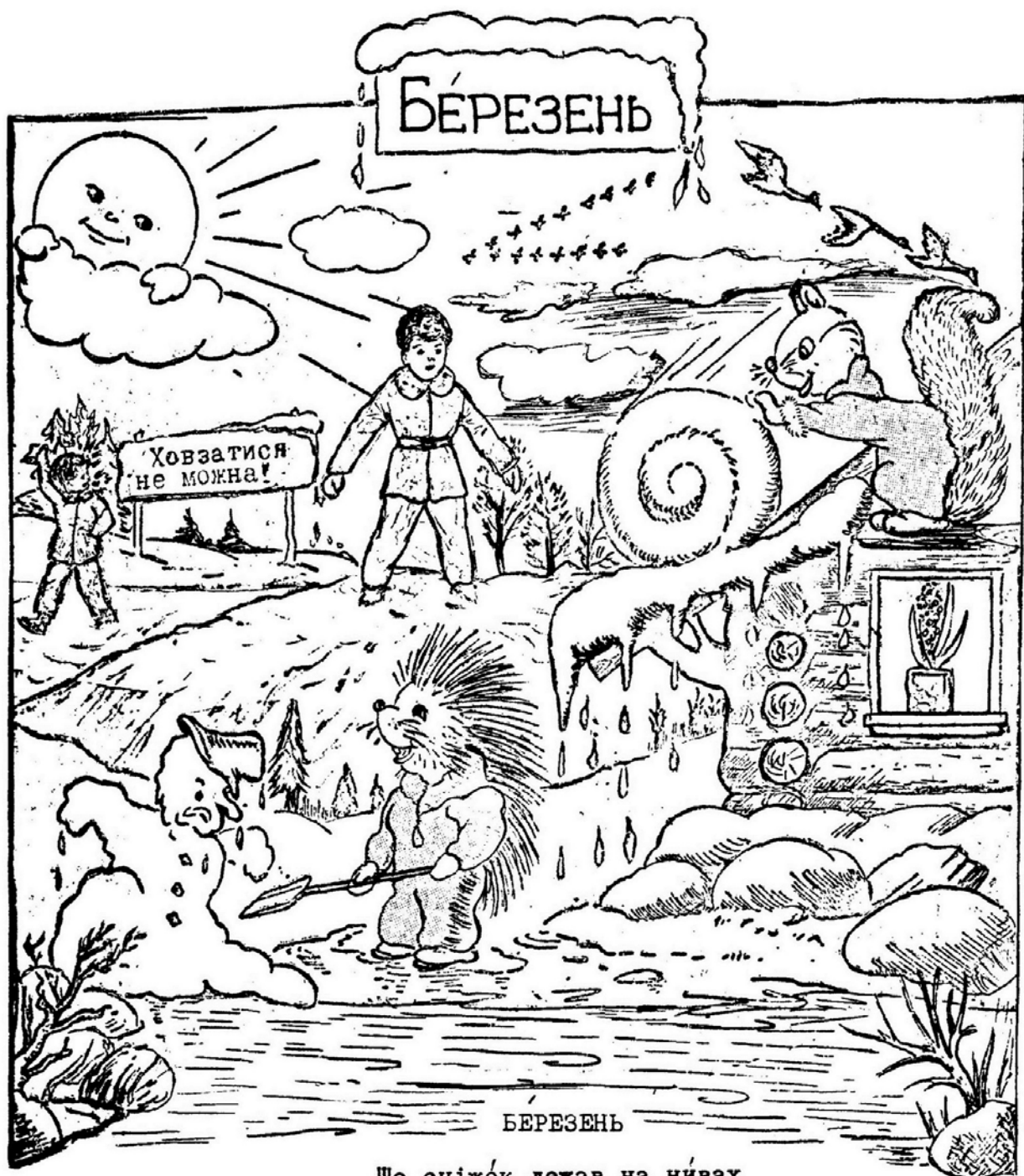
A picture story. The teacher reads the text while the children "read the pictures" Ensure proper usage of word endings. This story is good motivation for a science lesson, "The Cycle of Rain".

PAGES 74, 75, 76 Alphabet

The material on these pages suggests some methods of teaching the alphabet.

PAGES 77, 78, 79 Vocabulary

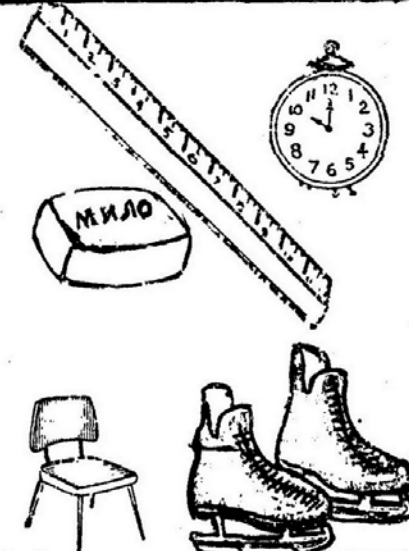
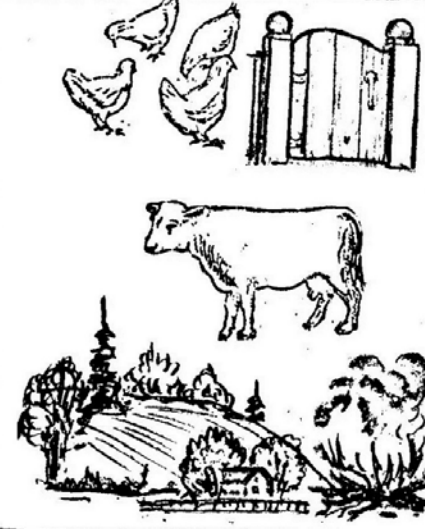
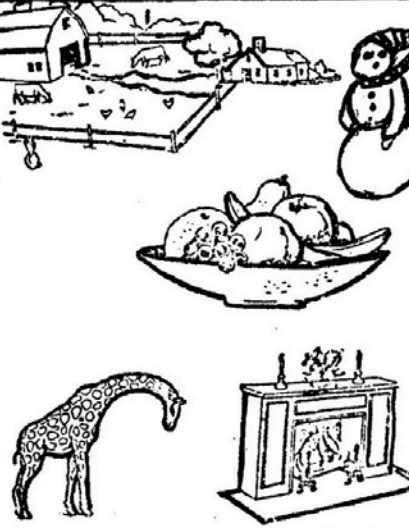
S. Wasylyshyn

Ще сніжок лежав на нивах
 та вже сонце припекло
 й сто струмочків дзюркотливих
 потекло, потекло.
 А горобчик на всі груди
 зацвірінькав заспівав:
 - Я ж казав, що тепло буде!
 Я ж казав! Я ж казав!

П. Ребро

ПЕРЕВІРКА З ПЕРШОГО Й ДРУГОГО ПІДРУЧНИКА

	сніжинки кінь торт сік м'яч дзига візок янголи суконка білка	
	крісло лінійка місто хліб годинник фартух мило пташка ковзани місяць	
	ворота кури фарма снігова баба корова жирфа вогонь овочі гора ватран	

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

портрет

Кобзар

Петро: - Ось портрет на стіні.

Маруся: - Чий це портрет?

Ніна: - Це портрет Тараса Шевченка

Іван: - Хто він такий?

Ніна: - Шевченко великий український поет.

Василь: - А що таке поет?

Христя: - Поет пише вірші.

Маруся: - Чи Шевченко написав багато віршів?

Петро: - Так, він написав велику книжку.

Іван: - Як називається його книжка?

Петро: - Його книжка називається "Кобзар".

Христя: - Моя мама буде читати мені вірші Шевченка.

Василь: - Мій тато буде читати мені вірші Шевченка.

Ніна: - Мій тато і мама будуть читати мені вірші Шевченка.

Петро: - Тарас також гарно співав пісні.

Христя: - Тарас також малював картини і портрети.

Шевченко
портрет
стіна
чий
такий
поет
вірші
Кобзар,
образи
картини

СВЯТО ШЕВЧЕНКА

Тарас Шевченко народився в місяці березні.
 Тарас Шевченко народився на весні.
 Сьогодні свято Шевченка.
 Свято Шевченка буде в українській школі.

- Діти, приберіть кімнату - каже учителька.
- Ось портрет Шевченка.
- Ось український прапор.

Діти прибирають кімнату.
 Вони вішають портрет на стіну.
 Гордій став на крісло.
 Христя подає портрет.
 Орест має синьо-жовтий прапор.

вішають
подає

ПОКЛІН ТОВІ, ТАРАСЕ!

Муз. М. Гайворонського

Maestoso

mf По-клін То-бі, Та-ра-се, за Тво-ї ци-рі тру-ди, про
 Це на-ма пос-та-но-ва і вір-на-я при-ся-га! Сер-

Те-бе рід-ний на-рід ні-ко-ли не за-бу-де! Про
 де-на-я пос-вя-та і жер-тва і від-ва-га. А

Те-бе не за-бу-де й про Тво-ї за-по-ві-ті, чо-
 жад-на люд-ська си-ла і-ї не пе-ре-мо-же, бо

го бат-ки не змо-жуть, те спов-нять їх-ні ді-ти!
 на-ме ді-до пра-ве, тож Бог нам до-по-мо-же!

Хто Шевченко?— Це ми знаєм,
Хоч такі малі ми діти.
Ми слова його у серці
Зберігаємо, як квіти.

Про Шевченка нас учили
В рідній хаті, в рідній школі...
Кобзаря ми не забудем
Вже ніколи... вже ніколи.

Радісно учитись будем.
Не поря нам сумувати.
Ми прийшли тут Кобзареві
Славу і поклін віддати.

Уляна Кравченко

Маруся деклямує

Іван деклямує

КОНЦЕРТ ШЕВЧЕНКА

Сьогодні велике свято.
Сьогодні концерт Шевченка.
Маруся деклямувала поему Шевченка.
Іван деклямував поему Шевченка.
Співав хор.
Співав дитячий хор.
— Чи ти, Іване, деклямував?
— Так, я деклямував поему Шевченка.
— Чи ти, Марусю, деклямувала?
— Так, я деклямувала поему Шевченка.
— Чи діти співали хором?
— Так, діти співали хором.

дитячий хор

концерт	хор
деклямує	дитячий
поема	

стричати
метелик
муха
квіти
збирає
знайшов
ставок
будує
додому

- Лесю, ходімо на доро́гу.

- Побачимо весну́.

- Ми будемо бачити квіти і пташки́.

- Ми будемо бачити все.

1.- Ось летить метелик і му́ха.

- Жаба ско́чила і злови́ла му́ху.

2.- Там пта́шка їсть хробака́.

3.- Ігор ма́є новий візо́к.

4.- Тут сі́рий за́йчик їсть листо́к.

- Там трое́ дерев.

5.- Со́ня збира́є жо́вті квіти.

- Хри́стія збира́є черво́ні квіти.

- Дівча́та збира́ють ба́гато квіти́в.

6.- Тут Та́рас за́губи́в па́ру рукави́ць

- Богда́н знайшо́в рукави́ці.

- Там Та́рас забу́в санки́.

7.- Ось ставо́к.

- Тут зеле́на трава́.

- Дві ка́чки пла́вають на водо́і.

- Три ка́чки сіда́ють на во́ду.

8.- Диви́ся, ведмі́дь спить під дерево́.

- Пта́шка буду́є гніздо́.

9.- Там внизу́ га́рні квіти́.

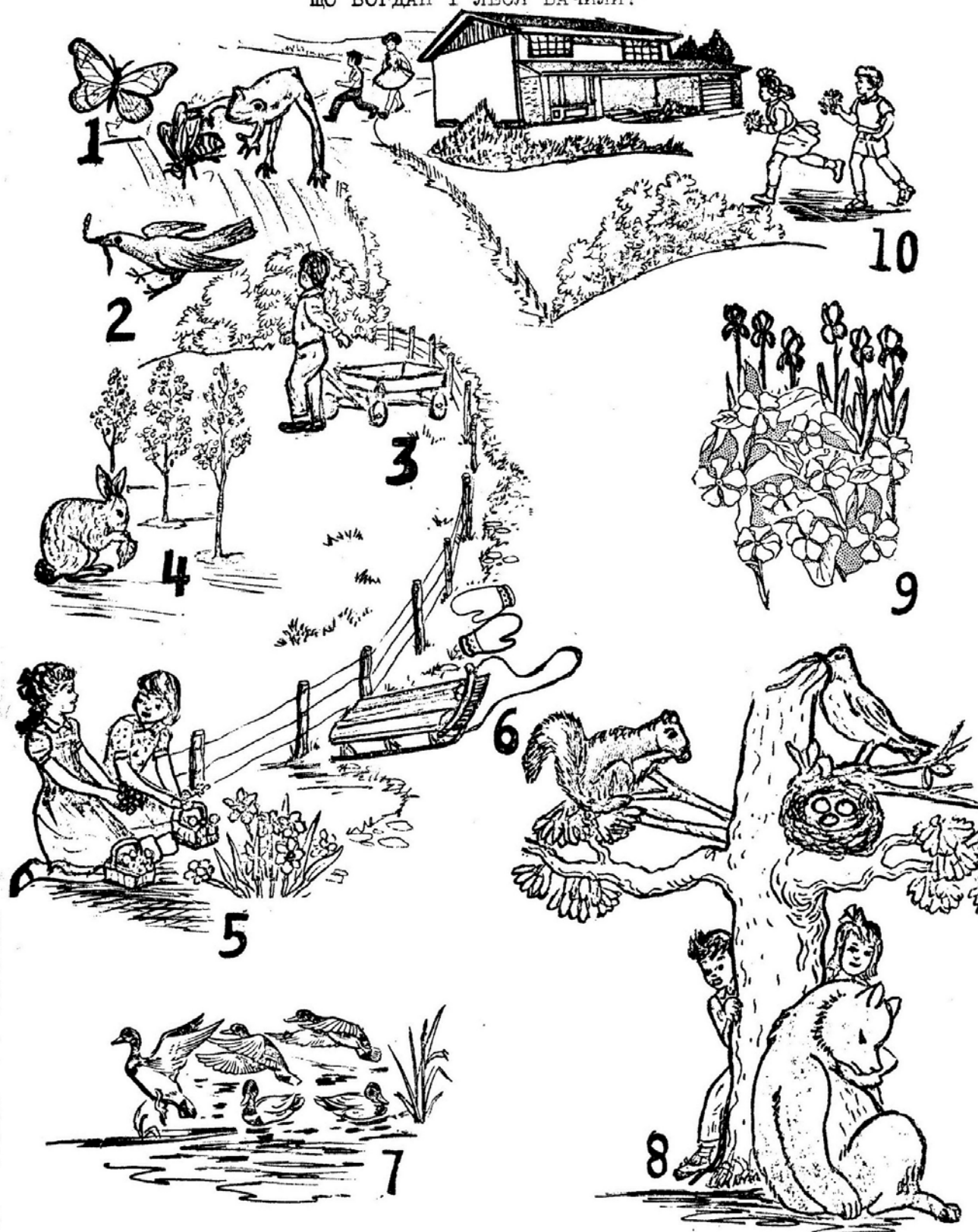
- Які́ га́рні ко́льори!

- Збира́ймо квіти́ для ма́ми!

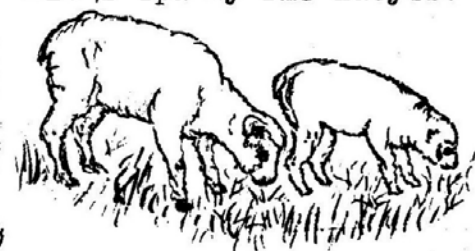
10. Леся́ і Богда́н пішли́ до́дому.

Вони́ взяли́ квіти́ для ма́ми.

ЩО БОГДАН І ЛЕСЯ БАЧИЛИ?

ВЕСНЯНКА - " ОЙ МИНУЛА ВЖЕ ЗИМА "

4. Всі веснянку співаймо,
Весну красну вітаймо!
Вітаймо, вітаймо,
Весну красну вітаймо!

минула	цвітуть
прилетіли	вівці
журавлі	пасуть
соловейки	красна
луг	

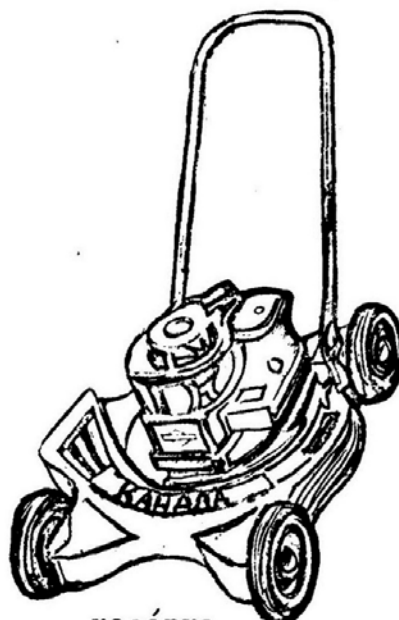
ЗНАРЯДДЯ ДЛЯ ПРАЦІ

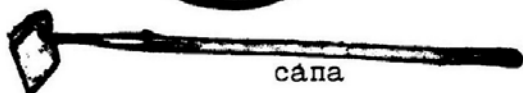
та́чка

відро́

поливальниця
поливальник

коса́рка

сапа

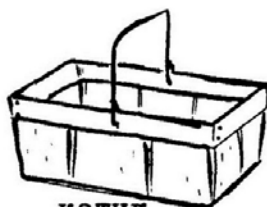
граблі́

соки́ра

МОЛОТО́К

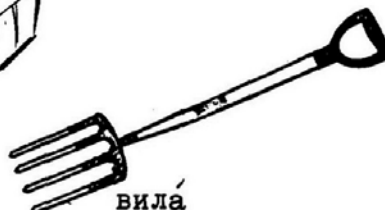
КОШИ́К

ри́скаль

одно́ручна пи́ла

ви́ла

ПРАЦЯ НА ВЕСНУ

Пан Козак дивиться крізь двері.

Пан Козак думає:

" Надворі багато роботи.

Треба скоро зробити роботу.

Мій син Павло вже великий.

Мені pomoже Павло.

Мій сусід, пан Іванишин, добрий чоловік.

Пан Іванишин pomoже мені також.

Я йду до сусіда пана Іванишина."

Пан Козак

Пан Іванишин

Пан Козак: - Добридень, сусіде!

Пан Іванишин: - Добридень, пане Козак.

Пан Козак: - Ви вже працюєте надворі?

Пан Іванишин: - Так, я маю дуже багато праці.

Пан Козак: - Ми добрі сусіди. Я поможу вам.

Пан Іванишин: - Так, ми добрі сусіди. Ми будемо помагати один одному.

Пан Козак: - Сьогодні ви pomoжете мені. Завтра я поможу вам.

Пан Іванишин: - Добре, сьогодні я поможу вам.

пан Козак	сусід
робота	пан Іванишин
син	добрий
Павло	чоловік
поможе	ви

ЗАГАДКА

Круглий, та не місяць, зелений
та не діброва, з хвостиком,
та не миша.

Ось чоловік у городі.

Чоловік копає землю.

Він копає землю рикалем.

Він кидает землю на тачки.

Ось пан Козак.

Він працює на городі.

Він не копає рикалем.

Пан Козак має копалку.

Копалка скоро працює.

Пан Іванишин купив яблуню.

Пан Іванишин і пан Козак працюють.

Пан Іванишин викопав ямку.

Пан Козак допомагає садити яблуню.

Ось чоловік.

Він садить дерево.

Павло і пан Іванишин працюють.

Павло викопав ямку.

Пан Іванишин посадив дерево.

копає	загадка
копалка	ніжна
ямку	рукав
садити	приніс
викопав	крапелька
посадив	

ЗАГАДКА

Ніжна зірка срібно-біла.

На рукав згорі злетіла.

Я приніс її сюди—

Стала крапелька води.

САДИЛИ В ГОРОДІ

Мару́ся пішла до крамни́ці.
Вона́ купи́ла насі́ння.
Ось Мару́ся.
Мару́ся прине́сла насі́ння.
Мару́ся прине́сла насі́ння яри́ни.

Васи́ль купи́в насі́ння.
Він бу́де сі́яти мо́ркву і са́лату.

Га́лина поси́яла горо́х і бу́ряки.

Катру́ся купи́ла помідо́ри.
Богда́н пере́саджує помідо́ри.
Богда́н пере́садив вже́ три.
Він пере́сади́ть ще́ три.

Со́ня пере́сади́ла фія́лки.
Со́ня пере́сади́ла фія́лки в скри́ньку.
Фія́лки ма́ють цві́т.

Со́ня посади́ла

Петро посадив

Петро́ пере́садив фія́лки.
Петро́ пере́садив фія́лки у горо́ді.
Фія́лки цві́туть.

насі́ння	цві́т
сі́яти	цві́туть
пере́саджує	напи́сали
пере́садив	

Со́ня напи́сала сво́є ім'я́.
Петро́ напи́сав сво́є ім'я́.
Со́ня і Петро́ напи́сали свої́ іме́на́.

Петруся іде копати город.
Вона іде копати свій город.
Петруся несе свій рискаль.

Орест несе свої граблі.
Орест буде громадити город.
Орест буде помагати Петрові.

Іван пішов копати свій город.
Петрусь копає свій город.

- Ми копаємо свій город.
- Ми копаємо рискалем.
- Вони обоє копають город.
- Я вже скопала город.
- Я вже скопав город.
- Ми вже скопали город.

ВАСИЛЬ КЛИЧЕ

Василь кличе Петрусю:

- Петрусю, ходи копати футбол!

Василь кличе Івана:

- Іване, ходи копати футбол!

- Я купив великий, новий футбол.

Іван копнув новий, великий футбол.

Петруся копнула новий, великий футбол.

Діти копали футбол.

Ми копаємо новий, великий футбол.

копати
копати
свій
кличе

чу́ю, чу́єш, чу́ємо, чу́ла, чув, чу́ли

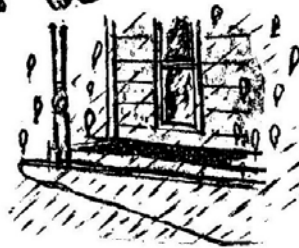
- Я чу́ю, що кіт ня́вкає.

- Я чу́ю, що пес га́вкає.

- Чи ти чу́єш, як дощ па́дає?

- Чи ти чу́єш, як вода́ ка́пає?

- Ми чу́ємо, як літа́к гурко́че.

- Ми чу́ємо, як ку́рка коко́че.

- Чи ти чу́ла, як пта́шка співа́ла?

- Чи ти чу́ла, як дівчина крича́ла?

- Чи ти чув, як грім гуде́?

- Чи ти чув, як град паде́?

- Чи ви чу́ли, що за́бавка пропа́ла?

- Чи ви чу́ли, що Ма́рґся схова́ла?

- Ми чу́ли, що лев во́ду пив.

- Ми чу́ли, як дзвін дзвони́в.

ня́вкає	гурко́че	гуде́
га́вкає	коко́че	схова́ла
ка́пає	кричи́ть	лев

ГОЛОСИ ТВАРИН

Котик нявкає й муркоче.

Лошатко ірже.

Песик гавкає.

Пацятко хрюкає.

Телятко мукає.

Півень кукурікає.

Жаба квакає.

Горобчик цвірінкає.

Голуб воркує.

Курочка кудкудакає.

Ворона крикає.

Зозуля кує.

Бджола бринить.

Я маю прапор і квіти.

- А як дитина говорить?
 - Англійська по-англійськи,
 французька по-французьки,
 а українська по-українськи.

жаба

муркоче

лошатко

ірже

хрюкає

телятко

мукає

квакає

горобчик

цвірінкає

воркує

кудкудакає

крикає

зозуля

кує

бджола

по-українськи

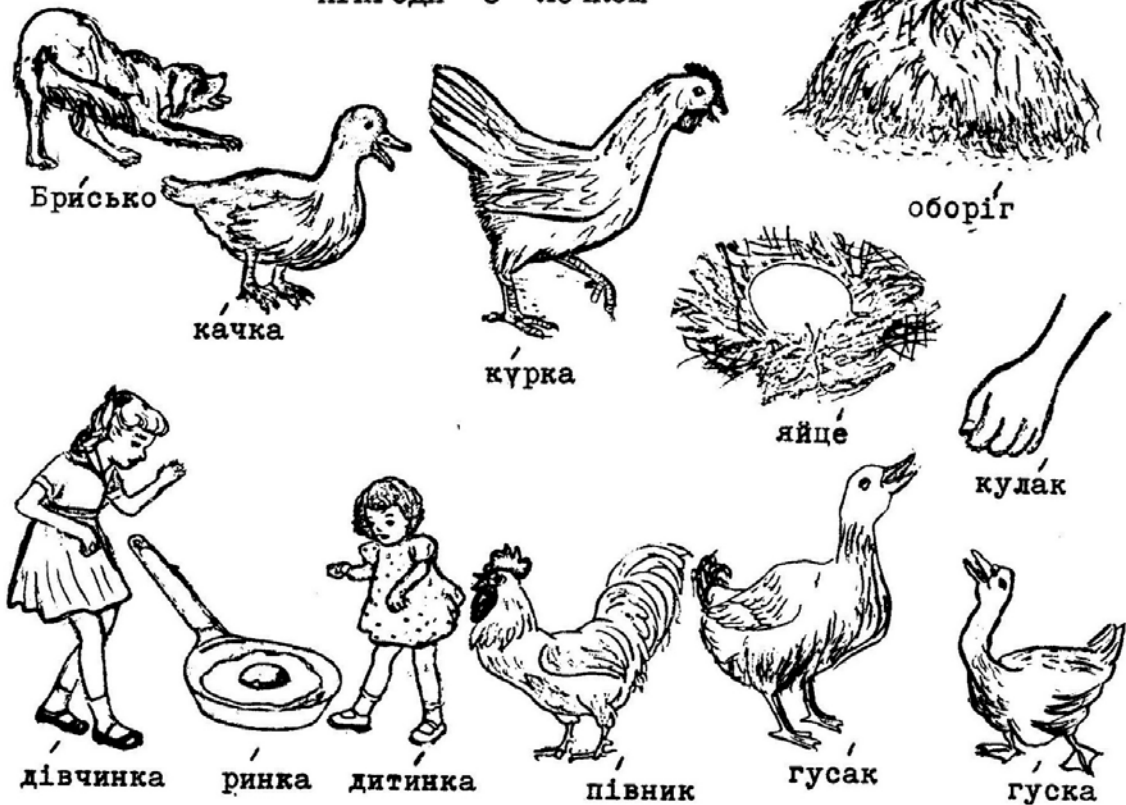
бринить

дитина

по-французьки

ПРИГОДИ З ЯЄЧКОМ

ПРИГОДИ З ЯЄЧКОМ

Курочка:- Кудкудак! Кудкудак! Знесла яйце, як кулак!

Качка:- Так- так! Так-так!

Гусак питає:- Де, де, де, де?

Гуска відповідає:- Го-га! Го-га! Біля оборога.

Брісько скаче:- Гав-гав! Гав-гав! А як би я взяв.

Курочка:- Геть від того гніздечка! Не руш мого яєчка!

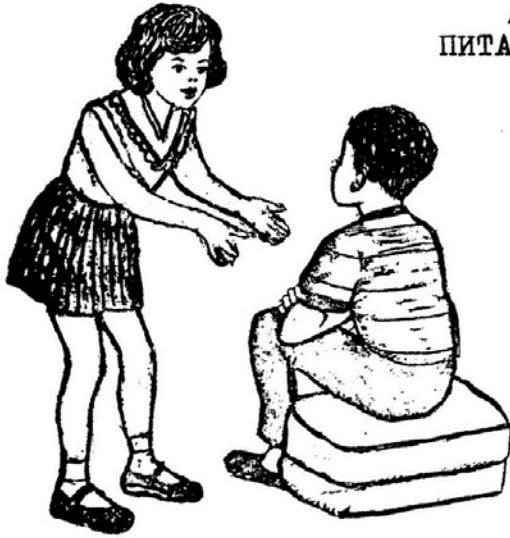
Півник:- Кукуріку! Кукуріку!

Дівчина:- А чи можна мені взяти це яєчко до хати?

Качка:- Так-так! Так- так!

Дівчинка:- Усмажу його в ринці, дам малі дитинці.

знесла	оборіг	не руш
кулак	Брісько	смажити
питає	геть	ринка
відповідає		

Василь ставив питання.
 Маруся відповідала на питання.
 Маруся ставила питання.
 Василь відповідав на питання.
 Вони ставили питання.
 Вони відповідали на питання.

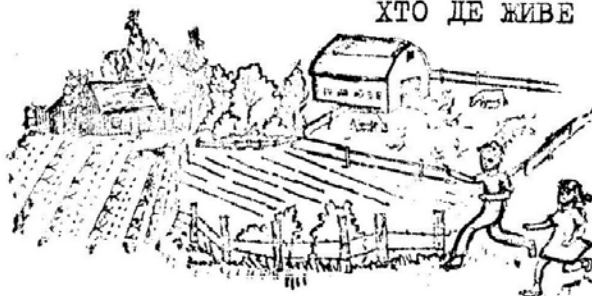
- Чому курка кудкудакала?
- Курка кудкудакала, бо вона знесла яйце.
- Чи велике яйце знесла курка?
- Так! Таке велике, як гулак.
- Хто питає де яйце?
- Гуска сказала, що яйце біля оборога.
- Хто хотів узяти яйце?
- Брисько хотів узяти яйце.
- Хто питає, чи можна узяти яйце до хати?
- Дівчина питала, чи можна узяти яйце до хати.
- Качка відповіла і сказала:
- Так - так! Так - так!
- Що дівчина зробила з яйцем?
- Вона усмажила яйце на ринці.
- Хто з'їв яйце?
- Дитинка з'їла яйце.

ЗАГАДКА

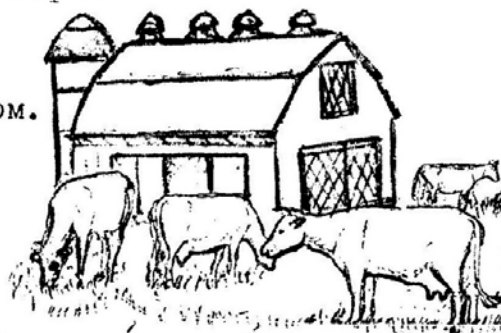
На неї птах сідає,
 Вона його гойдає,
 А коли Г на Б змінить,-
 звірятком стане вмиць.

відповіді	гойдає
відповідали	змінить
ставити	вмиць
питання	гілка

- Де живе зайчиха й зайченята?
- Зайчиха й зайченята живуть у норі.

- Де ти живеш, у місті чи на фермі?
- Я живу у місті, а тепер живу на фермі.
- Ми живемо в маленькій хатині за городом.

- Хто живе у корівнику?
- Корови живуть у корівнику.

- Де ти живеш, на фермі чи в місті?
- Я жила на фермі, а тепер живу в місті.
- Ми живемо в хаті біля церкви.

- Де живуть бджоли?
- Бджоли живуть в улику.

- Хто живе у лісі?
- Вовки і лис живуть у лісі.

- Хто живе у воді?
- Риба живе у воді.

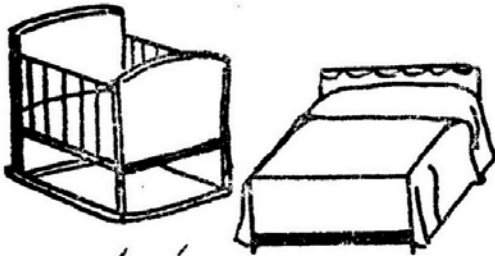

- Хто живе в дуплі на дереві?
- Білки живуть на дереві в дуплі.

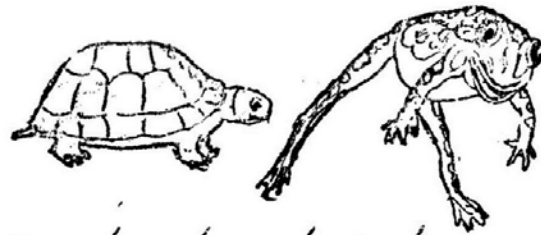
- Де живуть маленькі пташенятка?
- Маленькі пташенятка живуть у гнізді на дереві.

зайчиха
зайченята
вовки
лис
пташенята
корівник
дупло
улик

Це мале ліжко.

Це велике ліжко.

Черпаха має короткі ноги.

Жаба має довгі ноги.

Цей будинок високий.

Цей будинок низький.

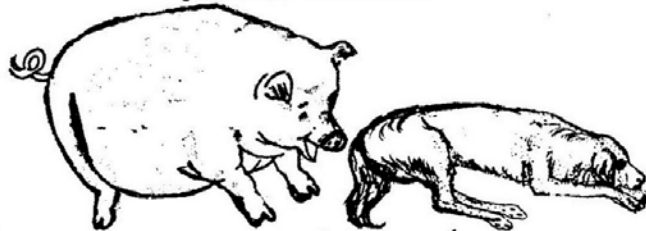
Широка дорога.

Вузький місток.

Це старий велосипед.

Це новий велосипед.

Ця свиня товста.

Цей пес худий.

Солодкий виноград.

Квасна цитрина.

Круглі гроші.

Портрет Шевченка квадратівий.

Солона сіль.

Гірка цибуля.

черпаха
короткі
високий
низький
широке

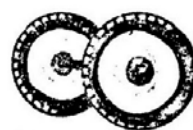
вузьке
велосипед
товста
худий
солодкий

сіль
солоня
кругле
квадратове

Я́кий, Я́ка, Я́кі, Я́ке

- Я́кий світ?
- Я́ка голова?
- Я́ке яблуко?
- Я́кі колеса?

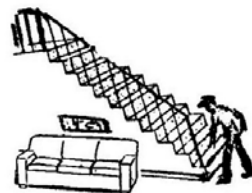
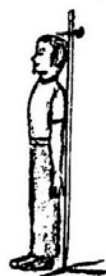

- Круглий світ.
- Кругла голова.
- Кругле яблуко.
- Круглі колеса.

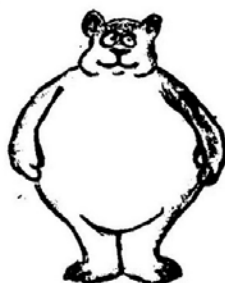
- Я́кий вуж?
- Я́ка морква?
- Я́ке перо?
- Я́кі пальці?

- Довгий вуж.
- Довга морква.
- Довге перо.
- Довгі пальці.

- Я́кий хлопець?
- Я́ка драбина?
- Я́ке дерево?
- Я́кі сходи?

- Високий хлопець.
- Висока драбина.
- Високе дерево.
- Високі сходи.

світ
колеса
драбина
довге

- Я́ка книжка?
- Я́ке дерево?
- Я́кі ноги?
- Я́кий ведмідь?

- Груба книжка.
- Грубе дерево.
- Грубі ноги
- Грубий ведмідь.

- Наталко, ти зайнята? - Так, я зайнята.
 - Що ти робиш? - Я сапаю сапою.
 - Тарасе, ти зайнятий? - Так, я зайнятий.
 - Що ти робиш? - Я витираюся
 рушником.

- Чи Марко зайнятий? - Так, Марко зайнятий.
 - Що він робить? - Він згрібає граблями траву.
 - Чи Харитя зайнята? - Так, Харитя зайнята.
 - Що вона робить? - Вона годує зерном кури.

- Чи котеня зайняте? - Так воно зайняте.
 - Що воно робить? - Воно бавиться ниткою.
 - Василю, ти зайнятий? - Ні, я не зайнятий.
 - Чому ти не зайнятий? - Я хворий, тому я не зайнятий.
 - Чи Орест і Христя зайняті? - Так, вони зайняті.
 - Що вони роблять? - Орест забиває цвях у дошку.
 - Христя допомагає йому.

зайняті
 сапає
 витирає
 рушник
 трава
 котеня
 нитка
 хворий
 забиває
 цвях
 дошка

оббираю

ножем

втираю

посуд

- Пётре й Сónю, ви зайняті?

- Так, ми зайняті в кúхні.

- Шо ви рóбите?

- Я оббираю картоплю ножем.

- Я втираю посуд рушником.

СТÓРОНИ СВІТУ

- Чи ти дивишся вночі на зірки?

- Чи ти бáчила велику зірку?

- Ця зірка називається "Північна зірка."

- Стань лицем до півночі.

- Ти бáчиш на півночі Північну зірку?

- Чи ти знаєш всі стóрони світу?

- Я стою лицем до півночі.

- Ліва рука показує на захід.

- Права рука показує на схід.

- Південь у мене за плечима.

стóрони
північна
лице
північ
схід
захід
ліва
права

ГРА - північ, південь, схід і захід

На площі, або в кімнаті визначаємо чотирикутник, у якому кути за чергою, умовно означають чотири стóрони світу: північ, південь, схід і захід.

Всі діти творять чотири однакові числóm гуртки і стають у кутах чотирикутника. Як лиш учителька викличе, наприклад, "північ і південь" то діти з цих названих кутів обмінюються місцями. Обмін повторюється теж між "сходом і заходом" або й навпаки.

При обміні місцями, діти мусять запам'ятати назву викликаной стóрони. Дитина, що допустилася помилки виходить з гурту і стає збоку. Виграє той гурток, який допустився найменше помилок і в якому остається найбільше число учнів.

ПЕРЕВІРКА

Перевір назви образків. Вибирай образки, які відносяться до змісту речення. Напиши число речення біля образка. **3**

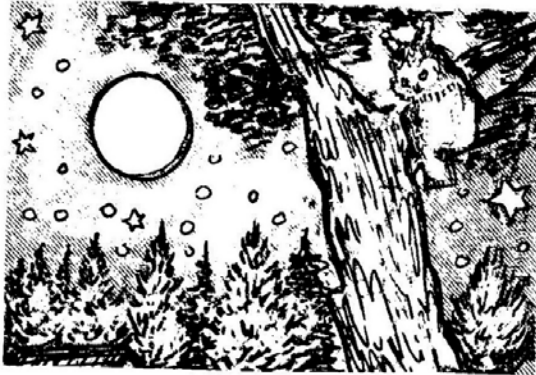
1. Довга дорога веде вгору.
2. Прошу, сідай на малий круглий стілець.
3. Я сяду на широке крісло.
4. Хлопець котить щось кругле.
5. Яка гарна висока квітка!
6. Бери грубу дошку!
7. Чи ти бачиш широкі, довгі двері?
8. Де товстий чоловік з чорним псом?
9. У нашій хаті є квадратове вікно.
10. Це мої авта - нове і старе.
11. Ось солодкі, круглі медівники.
12. Буда Бурка дуже низька.
13. Бачиш, місяць високо на небі.
14. Ця дошка тонка. Іван забиває довший цвях.
15. Жирафа дуже висока бо має довгу ший і високі ноги.
16. Я не люблю квашених огірків і солоного сиру.

Сонце сходить ранком.
Сонце сходить на сході.
Сонце ясно світить вдень.
Будильник дзвонить.
Богдан вже устає.
Сьогодні гарний день.
Учора падав дощ.

день

Сонце заходить вечером.
Сонце заходить на заході.

Місяць і зорі на небі.
Місяць світить на небі.
Уночі темно надворі.
Надворі холодно вночі.
Люди сплять уночі.
Сова не спить уночі.
Вона ловить миші вночі.

ніч

Пан і пані Козак зайняті вечером.
Пан Козак пише листа.
Пані Козак шие суконку.
Діти йдуть спати.

РОЗМОВА

Мама: - Олю, ти спиш?
Оля: - Ні, я не сплю. У мене питання.
Тато: - Яке ж питання?
Оля: - Що то є "доба", тату?
Тато: - Доба то день і ніч разом.
Доба має 24 години.
Оля: - Дякую тату! Я вже йду спати.
Добраніч, тату, Добраніч, мамо!

день
ніч
ранок
сходить
будильник
дзвонить
устає
холодно
заходить
сова
шиє
Оля,
доба
разом
добраніч

Лялька зажу́рила о́чі.

О́ля та́кож і́де спа́ти.

О́ля ма́є буди́льник.

Буди́льник на сто́лі бі́ля лі́жка.

Оле́на ма́є вели́ку спа́льню.

Вона́ спить на м'я́кій по́душці.

Котеня́ не хо́че спа́ти на підло́зі.

Підло́га тверда́, а по́душка м'я́ка.

Котеня́ хо́че спа́ти в лі́жку.

ля́лька	зажу́рити
тверда́	спа́льня
м'я́ка	по́душка
підло́га	Дмитро́
позіха́є	тихо́

ше́пче

Дмитро́ спить на м'я́кій по́душці.

Бри́сько не спить.

Він не хо́че спа́ти на тверді́й
підло́зі. Він хо́че спа́ти в лі́жку.

Ця кі́мната па́на й па́ні Коза́к.

Це їх га́рна спа́льня.

Вони́ тут сплять.

Пан Коза́к позіха́є.

Він ду́же хо́че спа́ти.

Він і́де спа́ти до спа́льні.

ПЕРЕВІРКА

Учні добирають слова, що доповняють речення

Цей кінь
біжить додому.
ірже і скаче.
гарно гойдається.

Дівчина стоїть
на дереві.
за деревом
біля дерева.

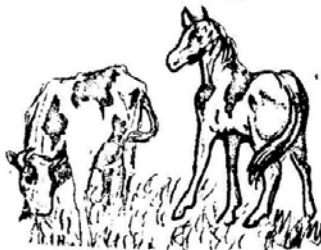
Дитина одягнулася.
бо холодно.
бо тепло.
бо падає дощ.

Котеня бавиться
відром.
жабою.
нитками.

Корова пасе
жовті квіти.
зелену траву.
солону сіль.

Жінка смажить дві яєць
у скриньці.
на ринці.
на сонці.

Ігор молиться
у церкві.
у школі.
біля ліжка.

Тарас упав
у ставок.
у білий сніг.
у малу ямку.

Два пси гавкають
на авта.
на тачку.
на телятко.

На концерті Шевченка
говорить хор.
молиться хор.
співає хор.

У ставку плавають
дві качки.
чотири риби.
три хлопці.

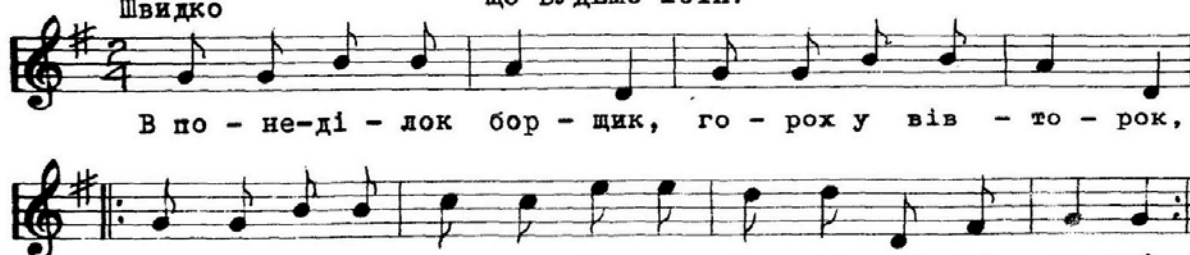

Галя спить на
м'якій подушці.
твердій підлозі.
довгій дошці.

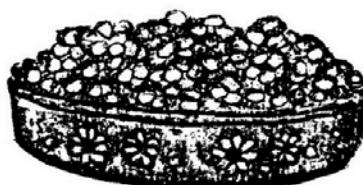
Тиждень має сім днів. Назви днів тижня: понеділок, вівторок, середа, четвер, п'ятниця, субота, неділя.

Швидко ЩО БУДЕМО ЇСТИ?

В по - не - ді - лок бор - щик, го - рох у вів - то - рок,
 Все - ре - ду ка - пус - та бу - де, їж - те доб - рі лю - ди!

1. В понеділок борщик,
 Горох у вівторок,
 В середу капуста буде
 Їжте, добрі люди.

горох

борщ

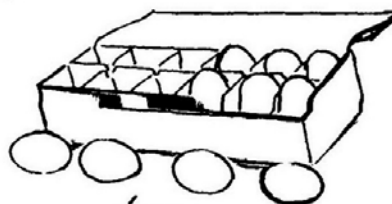

капуста

2. У четвер періжки,
 Це потіха наша,
 А в п'ятницю для відміни
 То вже буде каша.

пирогі

яєчка

каша

3. У суботу яєчка,
 Що нам знесла курочка.
 А в неділю буде м'ясо,
 Наїдайнесь ласо.

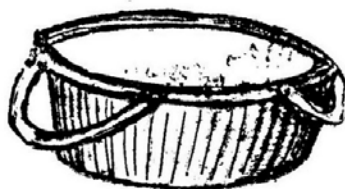
м'ясо

тиждень
 дні
 потіха
 наїдайтесь
 ласо

Їм, їси, їсть, їдять, їмо, з'їсти
Ось два кошики.

Один порожній кошик.

Другий повний кошик.

В одному кошику немає нічого.

У другому кошику є їжа.

У кошику є овочі.

У кошику є банани, грушки і яблука.

Тут є дві скриньки.

Одна порожня скринька.

Друга повна скринька.

В одній скриньці немає нічого.

У другій скриньці є їжа.

У скриньці є тістечка.

немає
нічого
їжа
порожня
повна
тістечка
не хочу

РОЗМОВА

Оля: - Я не хочу бавитися забавками.

Дмитро: - Що ти хочеш робити?

Оля: - Я хочу їсти.

Дмитро: - Я також хочу їсти.

Оля: - Де їжа?

Дмитро: - Ходімо шукати в кухні.

Оля: - Цей кошик порожній.

Дмитро: - Цей кошик повний овочів.

Оля: - Ця скринька порожня.

Дмитро: - Ця скринька повна тістечок.

Оля: - Що ти хочеш їсти?

Дмитро: - Я хочу їсти грушку і тістечко.

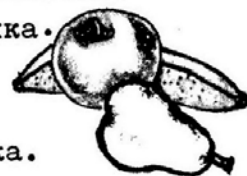
Оля: - Я хочу їсти банан і тістечка.

Дмитро: - Я їм солодкі тістечка.

Оля: - Я їм жовтий банан.

- Що Оля з'їла? - Оля з'їла банан і тістечка.

- Що Дмитро з'їв? - Дмитро з'їв грушку і тістечка.

- Я снідаю вранці.
- О котрій годині ти снідаєш?
- Я снідаю о восьмій годині.
- Що ти їси вранці?
- Уранці я їм кашу і п'ю молоко.

- Тато, мама, дочка і син обідають опівдні.
- О котрій годині вони обідають?
- Вони обідають о дванадцятій годині.
- Що вони їдять?
- Вони їдять курку і голубці.
- Що п'є мама?
- Мама п'є гарячий чай.
- Що п'є тато?
- Тато п'є гарячу каву.
- Що п'ють дочка і син?
- Дочка і син п'ють молоко.

■ Пан Козак, пані Козак і діти вечеряють.

- Вони вечеряють увечорі.
- О котрій годині ви вечеряєте?
- Ми вечеряємо о шостій годині вечора.
- Що ви їли на вечерю?
- Ми їли борщ і пироги.
- Що ви пили на вечерю?

■ Ми пили холодний сік.

уранці
опівдні
котра
гарячий
вечеря
холодний

- Чи ти ще хочеш їсти?
- Ти вже з'їв свою вечерю.
- Твоя миска порожня.
- Я також з'їла свою вечерю.
- Я не маю більше їжі.

Черепашка дивиться на рибу
і пташка дивиться на рибу.

Вони хочуть їсти.

- Хто зловить рибу, пташка чи черепашка?

Д Н І

- Який сьогодні день? - Сьогодні неділя, перший день тижня.
- Який був день учора? - Учора була субота.
- Де ти був сьогодні? - Я був у церкві.
- Який день буде завтра? - Завтра буде понеділок.
- Які ще є дні? - Вівторок, середа, четвер і п'ятниця.
- Вже весна, я купив кульки.
- Сьогодні хлопці грали в кульки.

- Хто ходив до крамниці в середу?
- Моя мама ходила до крамниці в середу.
- Коли працює твій тато?
- Мій тато працює щодня.
- Чи він працює в неділю?
- Ні, він не працює в неділю.
- Ми ідемо до церкви в неділю.
- Я іду до недільної школи в неділю.

- Коли дівчата будуть гойдатися на гойдалці?
- Учора дівчата гойдалися на гойдалці.

Щовечора пан Іванишин працює.
Пан Іванишин зайнятий у городі.
Сьогодні він косить траву косаркою.
Завтра він буде сапати город.

Щоранку малий хлопець їде на велосипеді.

Щоранку пес біжить за велосипедом.

кульки
гойдатися
гойдалка
щодня
недільної
щоранку
щовечора

МІСЯЦІ

СІЧЕНЬ віє навкруги,
Навіває скрізь сніги.

ЛЮТИЙ кригою кує
І морозу додає.

БЕРЕЗЕНЬ встає зі сну,
Кличе весело весну.

КВІТЕНЬ розгріба грядки
І розсаджує квітки.

ТРАВЕНЬ, радий до забав,
Бродить босий серед трав.

ЧЕРВЕНЬ нам приносить грім,
Свіжі ягоди у дім.

ЛИПЕНЬ теж не забуває
І несе ясні жнива.

СЕРПЕНЬ на току давно
Насипає в мішки зерно.

ВЕРЕСЕНЬ збирати рад
Яблука та виноград.

ЖОВТЕНЬ ходить по лісах
У жовтеньких чобітках.

ЛИСТОПАД гойдає гілки
І розтрушує листки.

ГРУДЕНЬ в білій колушці,
Їде в снігах по сніжку.

Мико́ла Щерба́к

ДАТИ НА КАЛЕНДАРІ

- Коли день твого народження?
- День мого народження двадцять восьмого лютого.
- Яке свято на сьомого січня?
- Сьомого січня українське Різдво.
- Яке свято дев'ятого березня?
- Дев'ятого березня день народження поета Тараса Шевченка.
- Коли Великодні свята ?
- Великдень святкуємо в березні, або в квітні.
- Коли святкуємо День Матері?
- День Матері святкуємо кожної другої неділі в травні.
- Коли святкуємо український Новий Рік?
- Український Новий Рік святкуємо чотирнадцятого січня.
- У котрому місяці багато снігу?
- У місяці січні багато снігу.
- У котрому місяці багато дощу?
- У місяці червні багато дощу.
- У котрому місяці опадає листя з дерев?
- У листопаді опадає листя з дерев

Осінні місяці: вересень, жовтень, листопад.

Зимові місяці: грудень, січень, лютий.

Весняні місяці: березень, квітень, травень.

Літні місяці: червень, липень, серпень.

дати	зимові	літні
осінні	весняні	

ВІДЧИНЯТИ ЗАЧИНЯТИ

- Я відчиняю двері.
- Я іду до хати.
- Ти, Рябку, сиди надворі.

Оля відчинила двері.
Великий чорний кіт
пішов до хати.

Леся несе квіти до хати.
Маруся відчиняє двері.

Надворі холодно.
Ігор зачиняє двері.

- Зачиняймо двері, Галино!
- Ходімо з псом бавитися
м'ячем.

-Мама й дитина в горіді.

-Вони не зачинили дверей.

-Вона зачинить двері.

- Кінь хоче йти до стайні.

■ Він не може відчинити двері.

- Я можу відчинити двері.

Відчиняю
відчинила
відчиняє
зачиняє
зачиняймо
не зачинили
зачинить
не може
Відчинити
можу
зачинила
відчинив
може

- Чому Катруся зачинила вікно?

- Катруся зачинила вікно бо падає дощ.

-Хто відчинив скриньку?

-Може миша відчинила?

-Миша не могла відчинити
скриньку.

ПЕРЕД ВЕЛИКОДНІМИ СВЯТАМИ

- Чому люди пішли до міста?
- Вони пішли купувати різні речі.

- Вони готуються до Великодніх свят.
- Хто готується до Великодніх свят?
- Готуються жінки, чоловіки і діти.
- Що люди купують?
- Вони купують одяг і їжу.
- Де продають їжу й одягу?
- Їжу й одягу продають у різних крамницях.
- Чи вони купують нову одягу на Великдень?
- Так, всі одягаються в нову одягу на Великдень.

РОЗМОВА ПРО ПИСАНКІ

Пані Іванишин: - Сідайте дівчата коло столу. Я буду учіти вас писати писанки.

Христя: - Ході Олено, сідай, будемо вчитися писати писанки.

Олена: - Що нам треба до писання писанок?

Пані Іванишин: - Нам треба білих яєць, воску, свічок, кисток, красок і взорів.

Христя: - якого кольору?

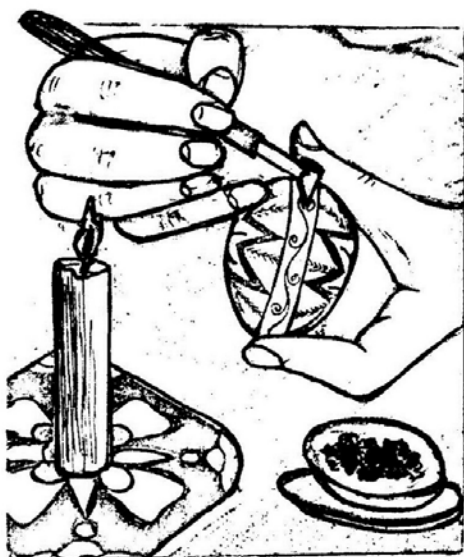
Пані Іванишин: - Треба українських кольорів: червоної краски, жовтої краски, помаранчевої краски, зеленої краски і чорної.

кистка

свічка

Великодніми св'ятами речі готуються продають	Великдень писанка віск кистки взори
--	---

Христя: - Бері, Олено, біле яйце в ліву руку.

Олена: - Я беру кистку в праву руку.

Пані Іванішин: - Беріть яйце в ліву руку, а кистку в праву руку. Тепер пишiть рівні лінії на яйцях. Дивіться на взори писанок.

Христя: - Пані Іванішин, як називається ваша писанка?

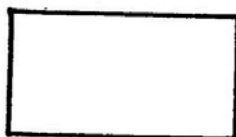
Пані Іванішин: - Моя писанка називається "дві рожі".

Олена: - Я напишу "великодній хрест".

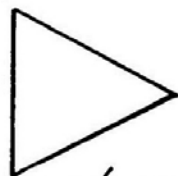
Христя: - Я напишу "паску". Моя одна лінія рівна, а три криві.

Олена: - Мої лінії всі рівні.

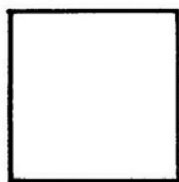
Пані Іванішин: - Пиши, Олено довгі й короткі лінії. Христіно, ти пиши кругле коло і квадратик.

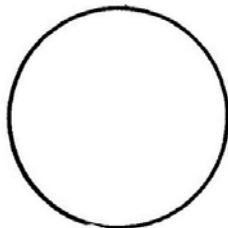
прямокутник

трикутник

квадратик

коло

Христя: - Ось я написала три лінії і маю трикутник.

Олена: - Я написала дві довгі і дві короткі лінії і маю прямокутник.

Пані Іванішин: - Пишіть також грубі і тонкі лінії.

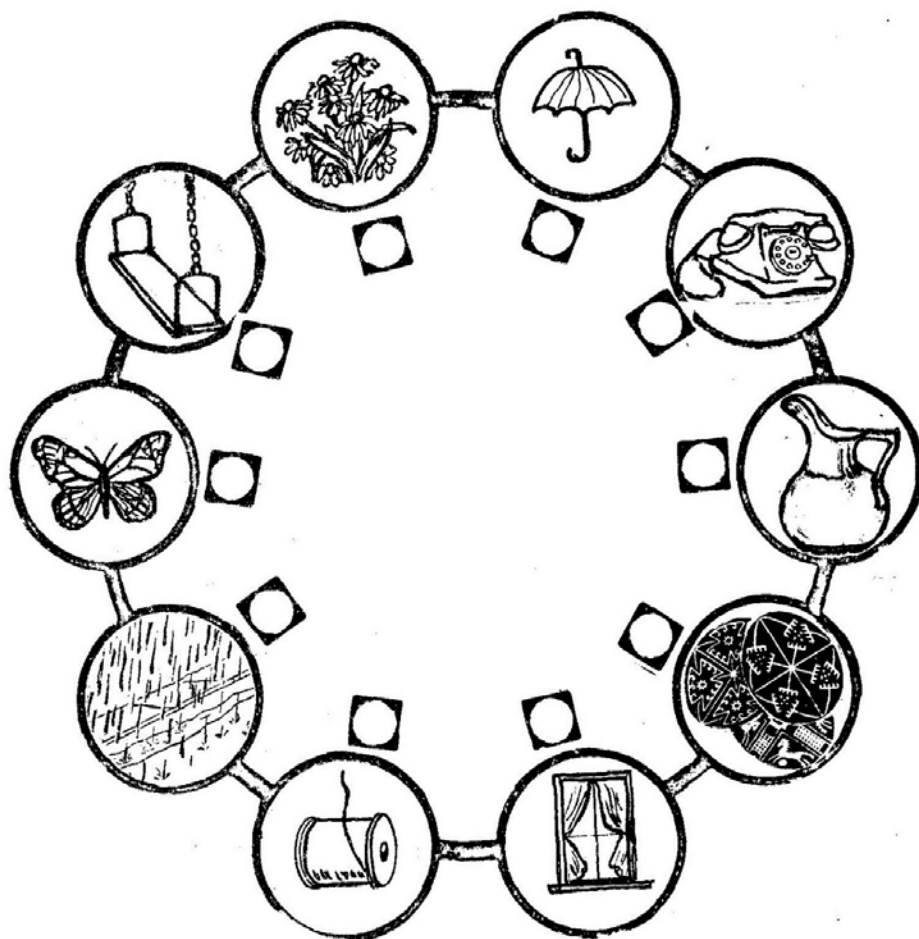
Олена: - Я вже кладу свою писанку в жовту краску.

Пані Іванішин: - Ви дуже гарно пишете писанки.

Христя і Олена: - Дякуємо вам, пані Іванішин. Ви навчили нас писати писанки.

хрест
паска
рівні
криві
коло
квадратик
трикутник
прямокутник

Напиши таке число біля образка, якого вимагають позначені питання. Число впиши в колішатко в чорному квадратику.

1. Де схова́єшся від дощу? - під парасо́ль, під кві́ти, під го́йдалку.
2. Хто лю́бить кві́ти? - дощ, жбан, метелик.
3. На чім ти го́йда́єшся? - на го́йдалці, на вікні́, на телефо́ні.
4. Що па́дає весно́ю на зе́млю? - кві́ти, дощ, вікно́.
5. Без чого я не мо́жу ші́ти? - без нито́к, без вікна́, занаві́ски.
6. Що ві́сить над вікно́м? - телефо́н, нитки́, занаві́ски.
7. Що го́лосно дзвони́ть? - телефо́н, дощ, жбан.
8. Що писа́ли під Вели́кдень? - листі́, писанки́, кни́жку.
9. Де молоко́? - на телефо́ні, на парасо́лі, у жба́ні.
10. Що па́хне? - дощ, писанки́, кві́ти.
11. Для чо́го ужива́ють кра́ски? - для мете́ликів, кві́тів, писано́к.
12. Як можна говори́ти? - по телефо́ні, по нитка́х, по вікні́.

ЗА ТИЖДЕНЬ ВЕЛИКДЕНЬ

РОЗМОВА

"Не я б'ю, верба б'є,
За тиждень Великдень!"

Марко: - Сьогодні Вербна Неділя.

Лєся: - За тиждень Великдень.

Ігор: - Сьогодні священик освятив вербу в церкві.

Марко: - Це робимо у пам'ять в'їзду Ісуса
Христа до Єрусалиму.

Ігор: - Також у пам'ятку, що Христа вітали
галузками палм і устеляли Йому дорогу.

Лєся: - Сьогодні всі люди взяли свячену вербу
додому.

Марко: - Не можна освячену вербу кидати під ноги.

Її треба положити за ікону, посадити в горіді,
або спалити.

Лєся: - Я положу свою вербу за ікону.

Ігор: - Я спалю свою вербу.

Марко: - Я посаджу свою в горіді.

Лєся положила
вербу за ікону.

Ігор спалив свою вербу. Марко посадив свою вербу у горіді.

Лєся: - Після Вербної Неділі починається
Страсний Тиждень.

Ігор: Кожний день Страсного тижня важливий.

Марко: - Кожного ранку - в понеділок, вівторок
і в середу будуть відправлятися Богослуження.

Лєся: - У Страсний Четвер ранком буде
Богослуження; вечором Страсти Христові.

Ігор: - Велика П'ятниця це дуже важливий день.

Велика П'ятниця це день смерті Ісуса Христа.

Марко: - Страсна субота також важлива бо ранком
правиться Богослуження.

Лєся: - В неділю Великдень. Великдень найбільше
християнське свято. У Велику П'ятницю Ісус Христос
помер на хресті. Христос Воскрес третого дня.

верба
священик
освятив
Єрусалим
пам'ятку
галузки
ікона
Страсний
відправляти
Богослуження
найбільше
смерть
воскрес
після
положити

Після Вербної неділі прибирали в хаті. Чистили, мили вікна, стіни і підлогу. Все було чисте, аж блищало. Блищало скло у вікнах і дзеркалах, блищали меблі у всіх кімнатах.

меблі

У суботу мама приготувляла великодню їжу. Тато й діти помагали мамі. Мама пекла паску й бабку. Мама зваріла червоні буряки.

До буряків треба хрін. Хрін у горді, в землі. Тато викопає хрін. Тато викопав грубий хрін.

Вся великодня їжа в холоднику. Маруся хоче бачити, що є в холоднику. Вона відчинила двері.

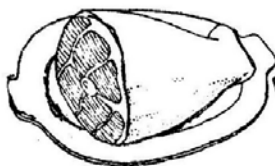
"Зачини двері, Марусю!" каже мама, "бо в холоднику треба холоду."

"А що там є?" питає Маруся.

"Там є все, чого завтра треба для посвячення."

"Що будемо святити?"

"Будемо святити паску, бабку, писанки, шинку, ковбасу, сир, масло, хрін, буряки, сіль, зелену цибулю і яйця."

шінка

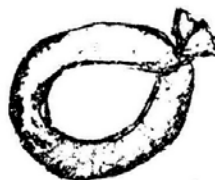
паска

бабка писанки

хрін

ковбаса

яйця

цибуля

масло

сир

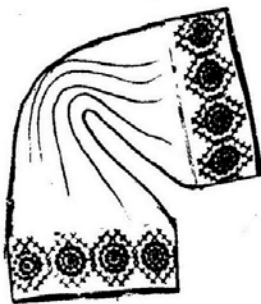

буряки

сіль

чистити	скло
чисте	меблі
блищало	спекла
зваріла	хрін
холодник	

Ось порожній великодній кошик.
Маруся прибрала кошик.
Вона прибрала кошик українською вишивкою.

- Поможи, Марусю, покласти все до кошика. Маруся гарно поскладала все до кошика. Вже кошик готовий.

Мама вишила цей рушник для Великодня. Маруся накрила вишиваним рушником кошик.

- Ще накріймо стіл, Марусю. Накріймо стіл новою скатертю! На скатерті широка українська вишивка. Мама накрила стіл.

- Ах, які гарні лелі!
Де їх поставити?

Постав їх ось тут на стіл. Як гарно буде завтра в церкві. Хор буде співати "Христос Воскрес".

вишивка
покласти
вишивала

скатерка
скатерть

ах
лелі

Велично ХРИСТОС ВОСКРЕС! Обр. Є.Вавринюка

Хри-стос во - скрес! Хри - стос во - скрес! Ра - зом пі-сню

за - спі-вай-мо, і ве-дик-день при - ві - тай-мо: Хри-стос

во-скрес! Хри- стос во-скрес!

ХРИСТОС ВОСКРЕС! ВОІСТИНУ ВОСКРЕС!

ВЕЛИКДЕНЬ

День сьогодні незвичайний,
Свято радісне сьогодні,
Урочисті, голосні
Дзвонять дзвони Великодні.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

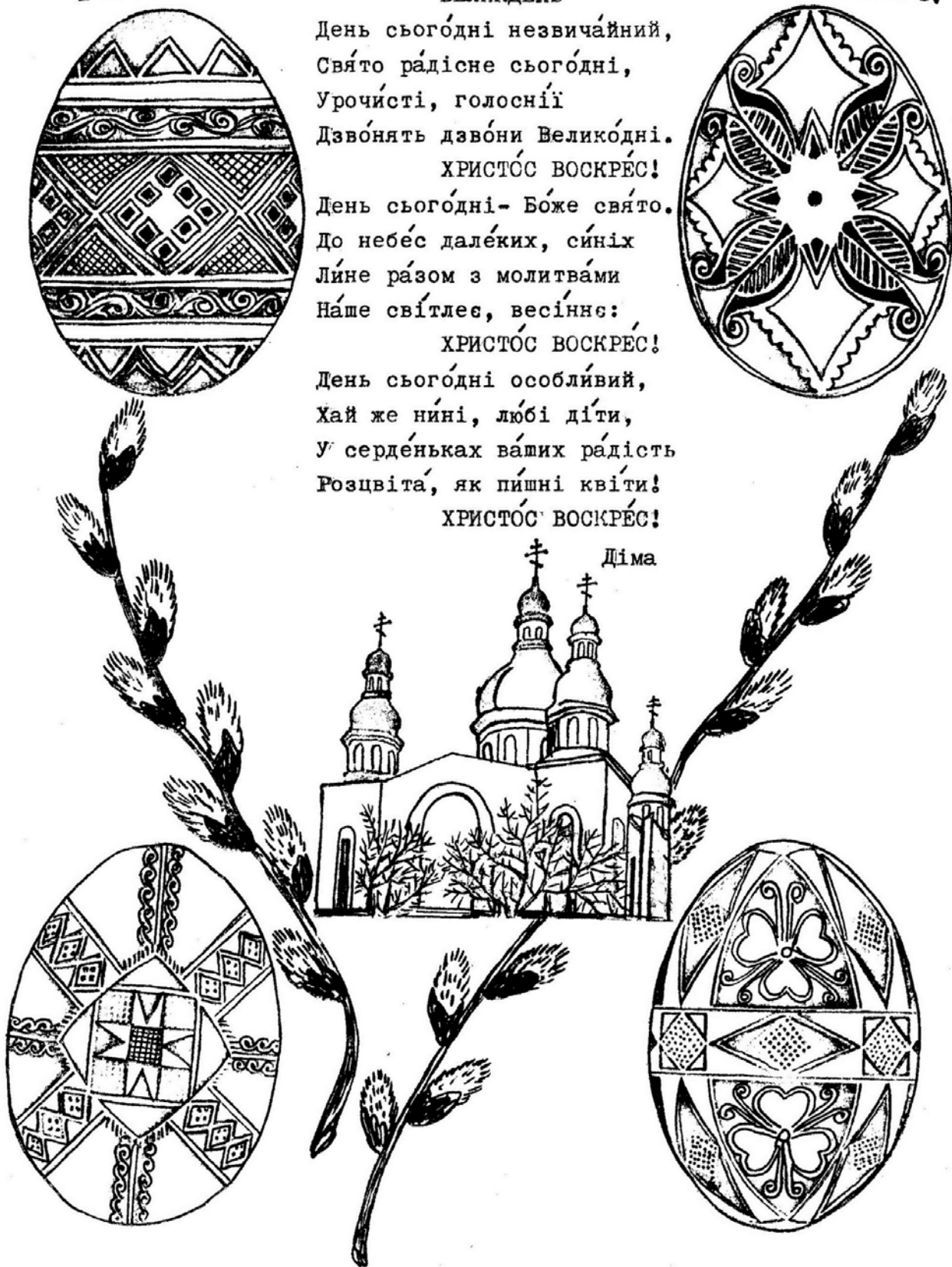
День сьогодні- Боже свято.
До небес даліких, синіх
Ліне разом з молитвами
Наше світле, весінне:

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

День сьогодні особливий,
Хай же нині, любі діти,
У серденьках ваших радість
Розцвіта, як пишні квіти!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Діма

На Вели́кдень ми одягну́ли нову́ чі́сту оде́жу. Мару́ся вже убра́лася. Вона́ ма́є новий бі́лий капелю́х. Мару́ся диви́ться у дзе́ркало. Вона́ ба́чить там свій га́рний капелю́х.

Ми взяли́ ко́шик і пі́шли до це́ркиви. На́ша це́рква вели́ка й висо́ка. На́ша це́рква назива́ється і́м'ям Свято́го Володи́мира. Учи́телька в Ри́дній Шко́лі говори́ла про Свято́го Володи́мира. Бага́то люде́й ішло́ до це́ркиви Свято́го Володи́мира. У це́ркві хор співа́в "Христос Воскрес."

Пі́сля Служби Бо́жої свяще́ник освяти́в велико́дні ко́шики. Всі взяли́ свої́ ко́шики і пі́шли до́дому.

Ми вдо́ма моли́лися і співа́ли "Христос Воскрес." Та́то розді́лив одне́ свяче́не яйце́ і пода́в ко́жному ку́сник. Це на те, щоб ми люби́ли і шанува́ли одні́ одних. Ду́же сма́чний велико́дний сніда́нок.

капелю́х Володи́мира	розді́лив сма́чне	ку́сник
-------------------------	----------------------	---------

чий, чия, чиє?

Мій брат біжить додому.

Твій брат збирає квіти.

Твій брат і мій брат були в школі.

Твоя сестра під парасолем.

Моя сестра одягнула дощовик

і взула чоботи.

Твоя сестра не має дощовика і парасоля.

Моя сестра не змокне.

Твоя сестра змокне.

Моє курчатко біжить.

Твоє котеня дивиться.

Моє курчатко зловило черв'яка.

Твоє котеня зловило мишу.

Мої яйця у кошику.

Твої яйця у скриньці.

Мої яйця білі і твої яйця білі.

Чиє це гарне фото?

Це фото її мами.

Чи це пес налякав мого брата?

Це його пес налякав твого брата.

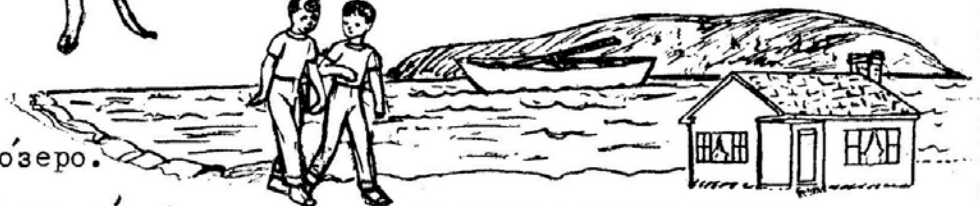
Це наше велике озеро.

Чи це ваша маленька хата?

Так, це наша маленька хата.

Чи то ваш човен на озері?

Так, це наш човен на озері.

не змокне	човен
мій	твій
змокне	налякав
парасоль	фото
дощовик	озеро

ТРА́ВЕНЬ

СВЯ́ТО МА́ТЕРІ

ДЛЯ МАТУСІ

Матусенько люба, мила,
Працьовита і дбайлива.
Прибираєш, зодягаєш.
Все причінеш. Ти все знаєш.
Усміхнешся – сонце світить.
Заспіваш – цвітуть квіти.
Заколишеш – казка сниться
Й моя душа веселиться.

Україну Ти згадаєш,
І молитву прочитаєш,
І до книжечки заставиш,
І малюночком забавиш.

Ти мій янгол і надія,
Моя радість, моя мрія.
Поцілуєш – рай настане,
Приголубиш – біль відстане.

І до церкви, і до школи
Ти зі мною. Я помолюсь,
Щоб Ти довго нам прожила
Й була радісна, щаслива!

В. Ніньовський

- У котрім місяці День Матері?
- День Матері у місяці травні.
- Котрого дня святкуємо День Матері?
- День Матері святкуємо кожної другої неділі у травні.
- Я знаю коли буде День Матері.
Сьогодні перша неділя у травні.
За тиждень буде друга неділя у травні.

Цвіт яблуні

- У травні цвіте наша яблуня.
Ось рожевий цвіт на яблуні.

Несподіванка

- Я не маю часу гойдатися на гойдалці.
Я іду готувати несподіванку для мами.

- Я не маю часу їхати
вельосипедом. Я іду до
міста з татом. Ми купимо
дарунки і червоні рожі
для мами.
- Сьогодні нема мами вдома.
Ось я маю тісто.
Я зроблю з тіста булки.

- Я зробила шість круглих булок.
Я буду пекти булки в кухні.
Завтра святковий день для мами.

- Я готую для мами несподіванку.
Завтра ми будемо їсти солодкі
булки на сніданок. Христя спекла
і сховала булки.

зацвіла	тісто	час
часу	святковий	

У неділю рано, Хрістя встала дуже раненько.
Вона поставила на стіл круглі солодкі булкі.
Орест поставив на стіл три дарунки.

Один дарунок від тата. Другий
дарунок від Хрісті. А третій дарунок
від Ореста.

Мама сіла біля столу. Тато
каже: "Прощу, це тобі рожі від
наших дітей і від мене. Мама
дякувала всім.

Мама взяла одну рожу і понюхала.
Мама сказала: "Як гарно пахне рожка!" Орест просив маму відкрити
дарунки. Хрістя подавала солодкі булкі. Мама дякувала татові
і дітям. Вона сказала: "Дякую вам всім. Це велика несподіванка.

КОНЦЕРТ

Увечорі всі пішли на концерт. На концерті були чоловіки,
жінки й діти. Діти співали й деклямували.

Весело Моя мама Муз. І.М.Сторожука

Сни-лось ме-ні яс - не сон - це, Що в ха-ті сві - ти - ло,
А то лиш так мо - я ма - ма Ди - ви - ла - ся ми - ло.

2. Приснівсь мені лёгкий вітрик, що пестів коло́сся,
А то мені моя́ ма́ма гладила воло́сся.
3. Снілась мені ягідочка, мед солоде́нька,
А то мене́ цілувала, ма́ма дороге́нька.
4. Снілись мені янголики, що в рай мене́ несли,
А то мене́ ма́ми ру́чки, до се́рця прити́сли.

раненько
понюхала
пахне

Чотири дівчини декламували вірші.

Маруся, Оля, Соня і Галя декламували.

Маруся: - Привіт, моя люба мамо.
Тут тобі приношу,
Багато літ тобі прожити
Я в Господа прошу.

Оля: - І я тебе теж вітаю
Із серця цілого,
І щиренький привіт несу
У день свята твого.

Соня: - Мови рідної ти вчила,
Співати й молитись
І за те тобі сьогодні
Подяку складаю.

Галя: - Мамин день сьогодні, діти!
Мамі поклонімся,
І за мамине здоров'я
Богу помолімся.

привіт
приношу
багато
прожити
серця
щиренький
складати
поклонімся
шептала

Маленька Катруся теж знала віршик.
Вона тихо шептала мамі:

- У кожного з нас
Є мама своя,
Та нема такої,
Як мама моя.

ЗАГАДКИ

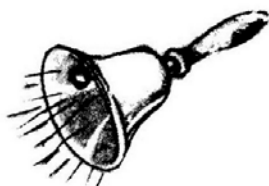
1. До сонця я підхожий,
і сонце я люблю,
за сонцем повертаю
я голову свою.
Стою стрункий високий,
в зелених шатах я,
і золотом убрана
голівонька моя.
2. Які ноги, такий ніс,
По болоті ходить скрізь.

КЛИЧЕ МАТУСЯ

Кличе матуся

Кличе літо
у полі.
Кличе дзвінок
до школи.
Кличуть до себе
гори.
Кличе даліке
море.
Кличе дорога
до гаю,
кличе у даль
невідому.
А я назад
повертаю,-
кличе матуся
додому.

дзвінок

поле

море

гори

М.Сингаївський

гай

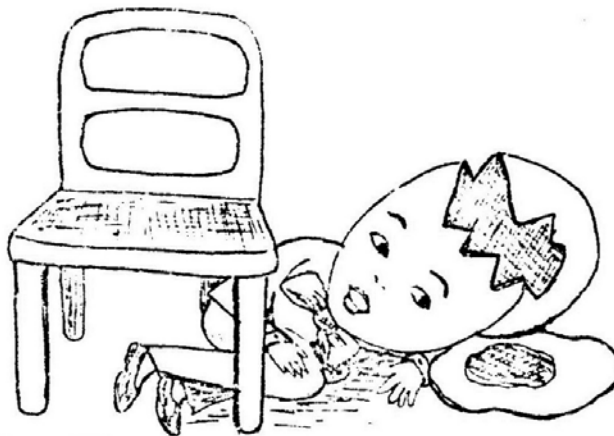

кличе матуся

кличе
кличуть
даліке
море
невідому
назад
повертаю

Яйно-байно

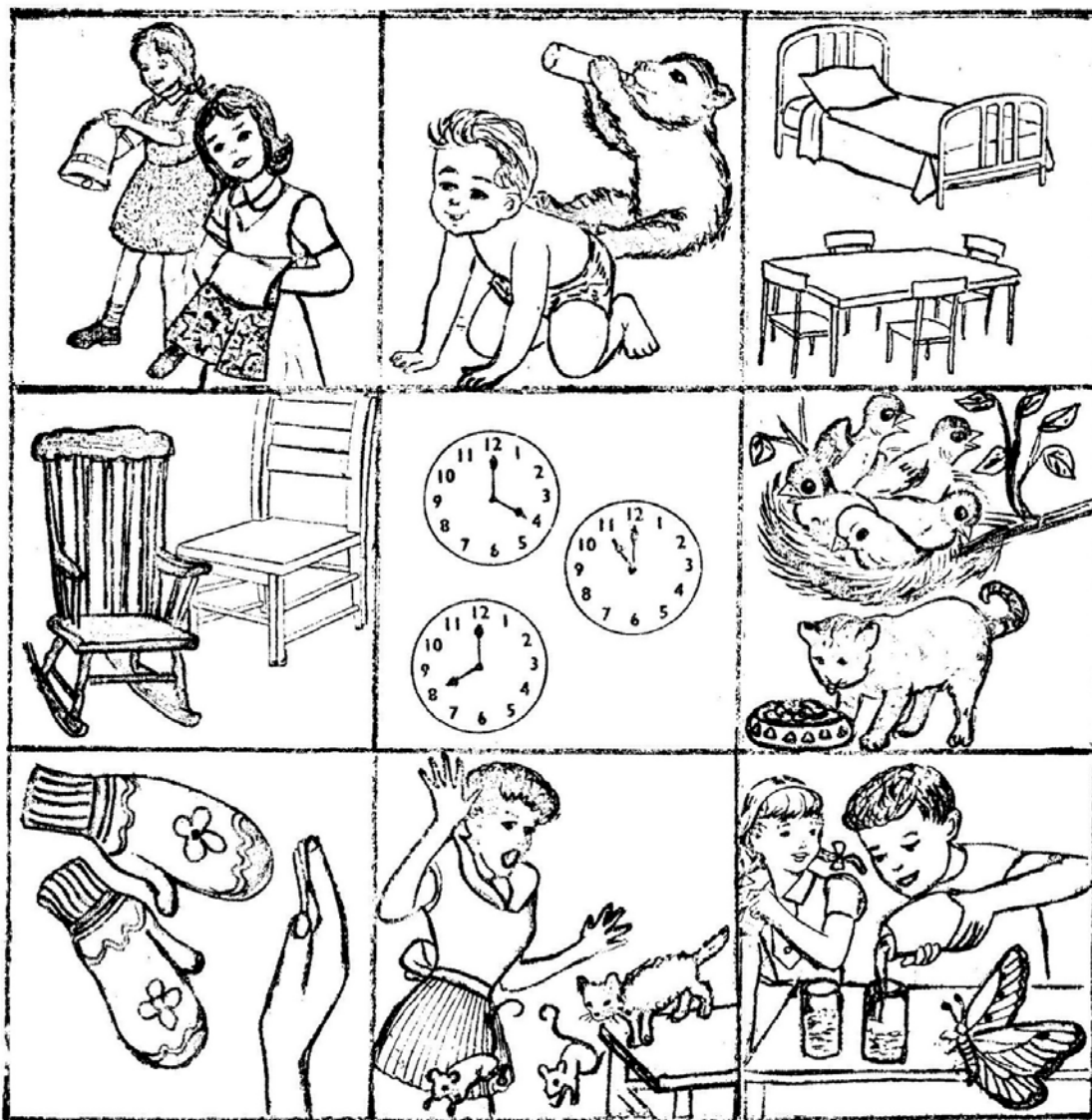
Яйно-байно з крісла впало
І всі кісті поламало...
Хто ж допоможе яю встати?
Треба ж яйно рятувати!
Ой, ой, яйно з крісла впало,
Руки й ноги поламало...

яйно-байно кісті поламало встати рятувати

ПЕРЕВІРКА

Після прочитання речення, діти відшуковують відповідні малюнки і ставлять хрестик біля них.

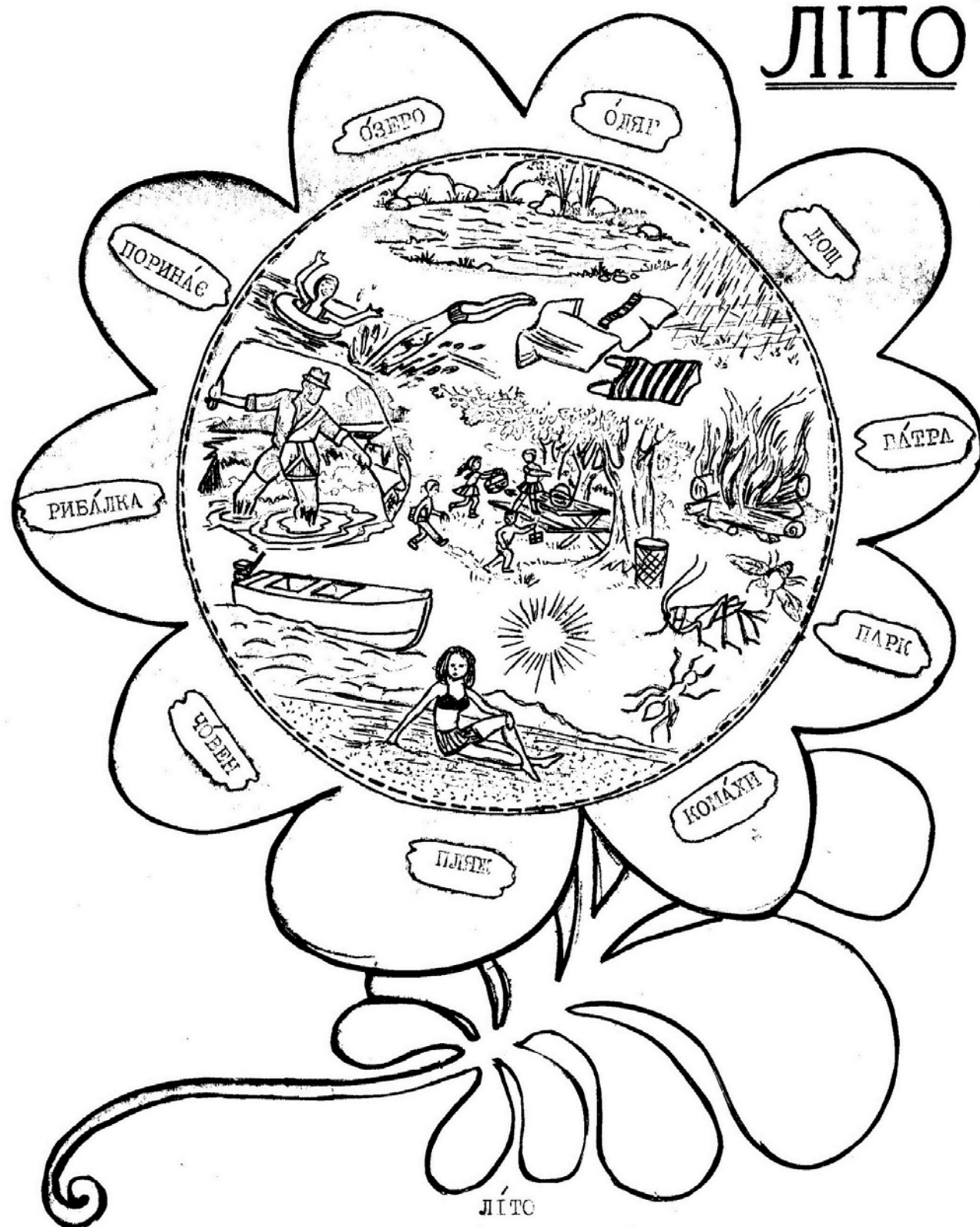
1. Це крісло гойдається.
2. Маруся вишила український рушник.
3. Котра рукавиця на праву руку?
4. Хто налякав жінку?
5. Хто голодний і не має їжі?
6. На чім будеш спати?
7. Чиє молоко він п'є?
8. О котрій годині будемо снідати?
9. Хто не буде пити соку зі склянки?

ЗАГАДКА

Уночі гуляє, а вдень...
спочиває. Має круглі очі,
бачить... серед ночі.

ЛІТО

ЛІТО

Вішні, черешні розвиваються,
 синє озеро розливається,
 ясне сонечко усміхається,
 жито сілоньки набирається.

Розмова

Учителька: - Добридень, діти!

Діти: - Добридень, пані Степанюк!

Учителька: - Сьогодні кінець шкільного року. Завтра не буде науки. Завтра початок вакацій. Хто прочитає речення на таблиці.

Іван: - Я прочитаю! Кінець шкільного року. Початок вакацій. Тридцятого червня.

Христя: - Коли буде початок шкільного року?

Учителька: - Початок шкільного року буде у вересні.

Орест: - Скільки місяців маємо вакацій?

Павло: - Почисли! Два місяці - липень і серпень. Ми мали десять місяців науки.

Лєся: - Пані Степанюк! Ми вивчали з вами українську мову. Щодня ми слухали, говорили, писали і читали.

Петро: - Я буду вивчати українську мову під час вакацій. Я буду говорити вдома тільки по - українськи.

Олена: - Ми все вдома говоримо українською мовою.

Учителька: - Ви тільки почали вивчати українську мову. Наша мова дуже багата. Треба її вивчати все життя. Любіть і вивчайте українську мову.

Діти: - Ви наша перша учителька і ми вас ніколи не забудемо.

кінець
початок
наука
прочитає
вакації
вивчати
тільки
життя
ніколи
не забудемо

ЯК ПОДОРОЖУВАТИ ?

Літак

- Що це за велика птиця,
Що до сонця так блищить
і вгорі гуркоче так?
- Це не птиця, це літак.
Як настане краший час,
Ми покинемо чужину,
полетимо в Україну.

- Де літак летить? - Літак летить у повітрі.
- Як поїзд їде? - Поїзд їде по рейках.

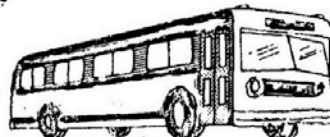

рейки

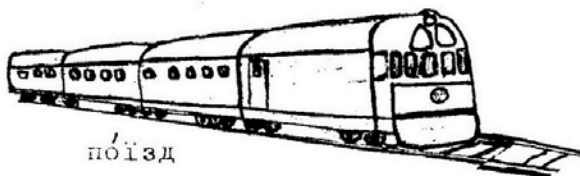

корабель

- Де корабель пливе? - Корабель пливе по воді.
Корабель пливе по морю.
- Де їде автобус? - Автобус їде дорогою.
- Куди можна їхати автобусом? - Автобусом можна їхати
по місті. Автобусом можна їхати-їхати від моря до моря. поїзд
- Куди можна їхати поїздом?
- Поїздом можна їхати від моря до моря.
- Куди можна летіти літаком?
- Літаком можна летіти всюди.
Літаком можна летіти від моря до моря.
Літаком можна летіти за океан.

автобус

поїзд

- Що таке океан? - Океан це великий збір солоні води.
Ось дивись на земню кулю.
- Мій дід і баба їдуть на вакації за океан.
- Куди вони їдуть? - Вони їдуть в Україну.
- Де Україна? - Україна за океаном.
- Чи можна їхати в Україну? - В Україну можна їхати
кораблем через океан. Також можна летіти літаком.

глобус

подорожувати
гуркоче
настане
краший
покинемо
чужину
Україна
рейка
поїзд
корабель
автобус
океан
земна
куля
збір
глобус

Діти дуже веселі. Вони танцюють і співають:

"Сьогодні до школи не йдемо, не йдемо."

"Сьогодні їдемо на вакації, на вакації."

Хто їде на вакації?

Їде тато, мама і троє дітей.

Чим вони їдуть?

Вони їдуть своїм авто.

Тато пакує пакунки і валізки.

Р О З М О В А

Мама: Діти, пакуйте свої валізки!

Михась: Я пакую свою валізку.

Маруся: Я пакую велику скриньку.

Михась: Моя валізка дуже тяжка.
Я везу валізку на візку.

Маруся: Ось моя легка велика скринька.

Тато: Твоя скринька легка, але дуже велика.

В авто немає багато місця.

Ти будеш бавитися на пляжі.

Ти будеш бавитися у воді та на піску.

Маруся: Рябко хоче їхати з нами.

Мама: Немає місця в авто.

Рябка лишаємо у сусіда.

Михась: Я забув гумовий м'яч.

веселі
танцюють
пакунки
валізка
пакує
тяжка
легка
місця
пісок
гумовий
лишаємо

РОЗМОВА

ДИТИНО, ЗНАЙ!

Харитя: - Що таке Україна?

Василь: - Україна це великий край. Україна-край українського народу.

Галина:- Мій тато народився в Україні. Моя мама народилася в Канаді. Вони учили мене про Україну.

Олена:- Я знаю деклямацію про Україну.
Слухайте, я буду деклямувати.

Василь: - Ти нам багато сказала, Олено.

Харитя: - Я хочу учитися про Україну.

Дитино, знай, що є за океаном
Твій Рідний Край.

Твій рідний народ там живе великий,
Дитино знай!

Дитино, знай, що там є мільйони
Твоїх братів,
Там рідний лан, мов море те, хвилює
Серед гаїв.

Дитино, знай, той край то Україна,
Твоя земля.
А твій народ в недолі жде полегші,
СВЯТОГО ДНЯ!

Дитино знай, як виростеш велика,
То весь свій труд
Ти присвяти, щобі народ звільнити
З недолі пут.

Юра Шкрумеляк

край

народ

- Ходімо рисувати картини України.
- Галина: - Я запишу міста України.
- Олена: - Я запишу ріки України.
- Василь: - Я нарисую гори Карпати.
- Христя: - А тут треба написати Чорне море.
- Галина: - Ми вже дещо знаємо про Україну.

- Дід і баба полетіли в Україну.

Літак летить високо. Літак летить над хмарами. Я ще чую як гуркоче літак.

- Коли дід і баба вернуть з України?
- Дід казав: " Я поверну через сім тижнів!"
- Баба казала: " Ми повернемо 30 вересня".
- Ми будемо стрічати їх на аеропорті.
- Дід і баба привезуть нам несподіванку.
- Я все стрічаю свою маму.
- Мама приносить мені несподіванку.
- Я стрічаю нашого листоношу. Він приносить мені листи.

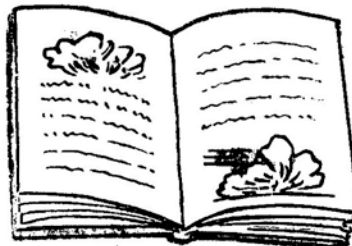

стрічати	рисувати	повернуть
приносить	картини	аеропорт
запишу	привезуть	

ЗАГАДКА

Не кущ, а з листочками ;
Не сорочка, а зшита ;
Не людина, а розповідає.

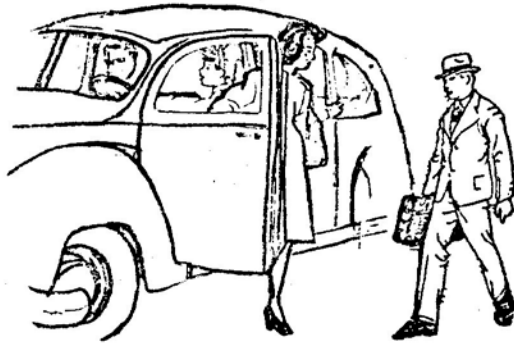
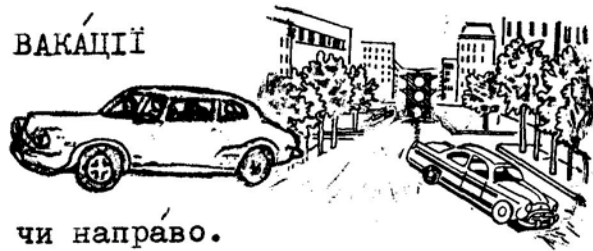
кущ
зшита
людина
розповідає

В ДОРОЗІ НА ВАКАЦІЇ

Ми вже сіли до авта.

- Час в дорогу, тату!

- Я не знаю куди їхати: наліво, чи направо.

Ось іде чоловік з валізкою. Я його запитав.

- Прошу, скажіть нам котра дорога на захід?

- На захід беріть дорогу наліво. Куди ви їдете?

- Ми їдемо до моря.

- Де ви живете?

- Ми живемо на сході в Торонті.

- Я повернув із заходу.
На заході великі міста.

- Чи Едмонтон близько моря?

- Ні, Едмонтон далеко від моря. Місто Ванкувер близько моря.

- Ми вже на заході.

- Мамо, як ви знаєте, що це захід?

- А ось місто Едмонтон. Едмонтон на заході.

- Яка гарна Канада!

- Ми ще мало бачили. Ми будемо більше бачити. В Канаді є цікаві місця.

- Тату, ви їдете тепер угору. Я бачу далеко на горі дорогу. Вона не рівна. Вона наче вуж лізе вгору. А там, біля гори, поїзд.

- Довгий поїзд не їде швидко. Він їде помалу біля гір.

Торонто	зі	Едмонтон	близько	мало
більше	цікаві	швидко	місця	

У ГОРАХ

лис
вийшли
ягоди
вищі
лиси́чка
полуни́ці

Ось є ще ви́щі го́ри. Літа́к ле́тить
ви́соко над го́рами. Там ви́соко на го́рі
є сні́г.

— А що це за зві́ртка?

— Ко́зи. Вони жи́вуть у го́рах. Дві ко́зи сто́ять на го́рі. Дві ко́зи
йду́ть наго́ру. О́дна ко́за йде́ вниз. Ось тут бли́зько
бі́жить лис. А там да́леко два пси бі́жать за лі́сом.

Тут є та́кож лиси́чка. Во́на що́сь зби́рає. Мо́же во́на
зби́рає я́годи. Мо́же во́на зби́рає полуни́ці. Ми
зна́ємо пі́сню "Вийшла в ліс лиси́чка."

— Співайте, діти!

ВИЙШЛА В ЛІС ЛИСИЧКА

Слова Л.Полтави

Муз. Л.Безкоровайного

Allegretto

Р₁. Ви - йшла в ліс ли- сич - ка Я - гід - ки зби - ра - ти,

Схо - ті - ла ли - сич- ка Я - гід-ки про - да-ти! О-

Рефрен

це од-на, а це дві, їх ба - га - то у тра-ві! О-

це од-на, а це дві, їх ба - га - то *f* у тра - ві!

2. Ягідки збирає,
В ротика вкидає;
Скінчила збирати -
Нічого продати!

Рефрен:

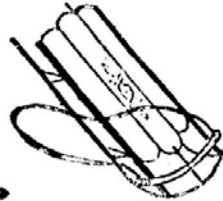
- Оце одна, а це дві,
Ще багато є в траві!

3. Скінчила збирати -
Нічого продати:
Поїла лисичка
Усі полунички!

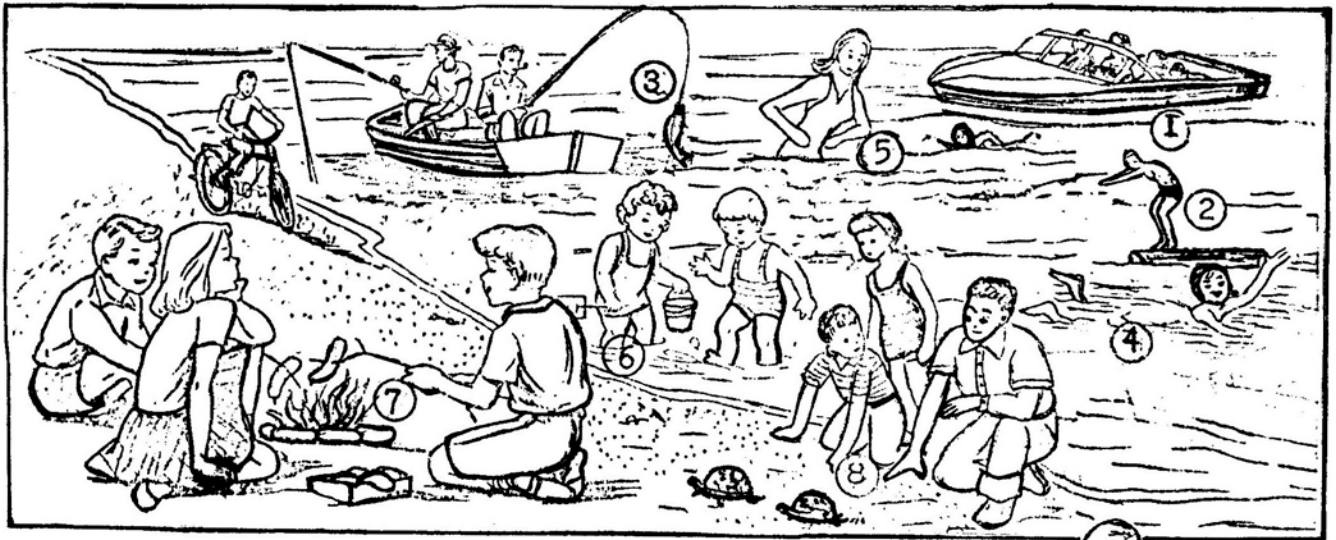
Рефрен:

- Оце одна, а це дві -
Більш немає у траві!

ВПРАВА ДЛЯ ЗАСВОЄННЯ ЗАКІНЧЕНЬ ВІДМІНКІВ

1. їде дуже скоро по .
2. хоче зловити .
3. грає веселу .
4. Діти бавляться улітку, а узимку.
5. Мама шие , а я малюю .
6. Тут дві пари , а там одна пара .

поїзд	рєйках	ящірка
комаря	оркєстра	музику
візком	санками	голкою
фарбою	рукавиць	рукавиць

1. Човен пливе. 2. Поринає у воду. 3. Зловив рибу.
 4. Вона плаває. 5. Глибока вода. 6. Мілка вода.
 7. Печуть ковбаски. 8. Сидять на піску.

РОЗМОВА

Тато: - Ходімо спочивати на пляжі.
 Я втомився дорогою.

Мама: - Я втомилася. Хочу спочивати на пляжі.

Маруся: - Ми всі одягнули купальний одяг.

Михась: - Я забув узяти свій рушник.

Мама: - Я також забула взяти свій рушник.

Марко: - Я не забув, тато не забув, Маруся
 не забула. Мама й Михась забули свої рушники.

Мама: - Михасю, Марусю - біжіть до води,
 до води! Тато й я будемо лежати
 на піску. Ми хочемо спочивати
 до сонця.

Тато: - Не йдіть на глибоку воду. Купайтесь у мілкій воді.

Михась і Маруся: - Ми знаємо, як плавати.

Марко: - Я не знаю плавати. Я люблю бавитися піском на пляжі.

втомилася
 лежати

спочивати
 глибока

купальний одяг
 мілка

П Е Р Е В І Р К А

Речення нумеровані 1, 2, 3. Напиши те число біля рисунку, що відповідає змістові речення.

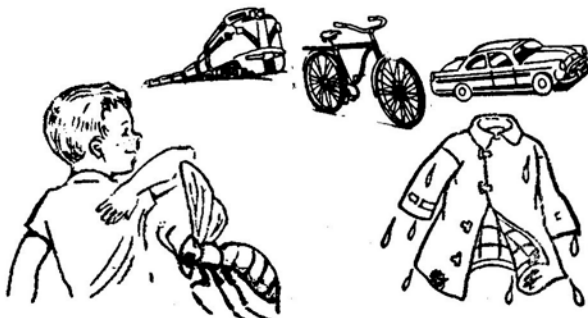
1. На Великдень у цёркві святили паску.
2. На Святий Вечір кладемо на стіл калачі.
3. В день народження Олі, свічки горять на торті.

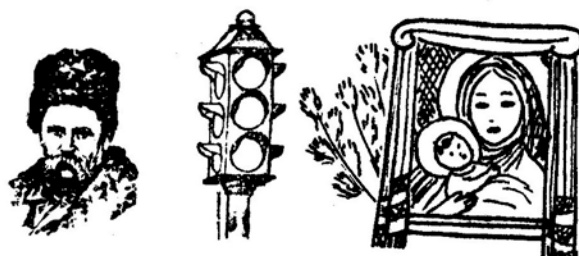
1. Я іду у глибоку воду.
2. Я іду у мілку воду.
3. Я буду бавитися на пляжі у піску.

1. Дош падає; мій дошовик мокрый.
2. Комаха докучає Богданові.
3. Поїзд їде по рейках, а вельосипед і авто по дорозі.

1. Дмитро положив вербу за ікону.
2. Тарас Шевченко український поет.
3. Стій! Світлофор показує червоне світло.

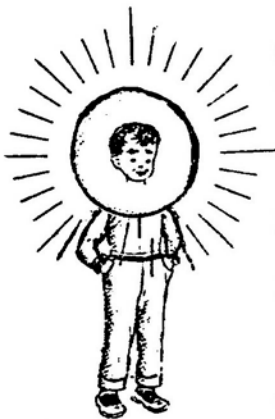

1. Ватра горить у парку.
2. Хтось ішов босоніж дорогою.
3. Гроші блищать на сонці.

білий метелик жовтий метелик червоний метелик

Були собі раз три метелики: один білий, другий жовтий, а третій червоний. Вони жили у горіді. Цілий день весело літали з квітки на квітку.

Сценка

Білий метелик: - Який гарний наш горід!

Жовтий метелик: - Я дуже люблю літо. Влітку сонце гріє й ясно світить.

Червоний метелик: - Різні квіти цвітуть влітку.

Біла лілея: - Ох, як гаряче!

Жовтий туліпан: - Я дуже хочу води.

Червона рожа: - Нам треба дощу.

Метелики: - Ой ні, ой ні! Нам не треба дощу. Наші крильця змокнуть.

Ми не зможемо літати.

Всі квіти: - Бачите на небі велику хмару?

Зараз буде падати дощ.

Хмара: - Я заслоню сонце. Іди, дощику, поливай горід. Хай росте ярина, овочі і квіти.

Білий метелик: - Уже дощ падає. Ходімо до квітів, сховаймося від дощу.

Всі метелики: - Просимо, любий туліпане, захисти нас від дощу.

Наші крильця змокнуть. Ми не зможемо літати.

влітку	різні	хмара	зараз	туліпан
заслоню	поливай	хай	захисти	

Туліпан: - Я захищу жовтого. Білий і червоний хай зістаються надворі .

Жовтий метелик: - Якщо ти не хочеш захистити моїх братів- білого і червоного то ми, краще, будемо на дощі мокнути.

Червоний метелик: - Ходімо до білої лілеї.

Всі метелики: - Прошу, біла лілеє,
захисти нас від дощу.
Наші крильця вже мокрі.
Ми не можемо летіти.

Лілея: - Я захищу лише білого .
Жовтий і червоний хай
зістануть надворі.

Білий метелик: - Коли ти не хочеш захистити моїх братів- жовтого і червоного, то ми краще на дощі будемо мокнути. Ходімо до червоної рожі.

Всі метелики: - Просимо , червона роже,
захисти нас від дощу. Надворі
холодно, а наші крильця мокрі. Ми
не можемо летіти.

Рожа:- Я захищу лише червоного. Білий і жовтий хай зістануть надворі.

Червоний метелик: - Якщо ти не хочеш
захистити моїх братів, то краще...
краще всі на дощі будемо мокнути.

Сонце: - Іди собі геть, хмаро! Я не можу бачити крізь тебе братчиків метеликів. Вони один одного дуже люблять. Їх крильця мокрі, вони не можуть летіти. Треба, щоб їх крильця були сухі.

хай	не хочеш	захистити	сухі
краще	мокнути	зістануть	

Всі метелики: - А ось вже сонце гріє.

Білий метелик: - Вже не холодно, а тепло.

Жовтий метелик: - Мої крильця вже сохнуть.

Червоний метелик: - Мої крильця вже сухі.

сохнуть
сухі

Ходімо знов літати і танцювати.

ПІСЕНЬКА МЕТЕЛИКА

Слова Л.Полтави
Муз.Л.Безкоровайного

Скоро

Я ме-те-лик бі-ле-сень-кий, я ме-те-лик ма-ле-сень-кий,
мах-мах мах кри-леч-ка-ми по - над кві-точ-ка-ми!
мах-мах мах кри-леч-ка-ми по - над кві-точ-ка-ми!

І. Я метелик білєсенький,

Я метелик малєсенький.

Мах, мах, мах, крилечками

По́над квіточка́ми.

І. У садочку я літаю.

Любих діток розважаю,

Мах, мах, мах, крилечками

По́над квіточка́ми.

3. Не ловіте мене, діти.

Хочу далі я летіти,

Мах, мах, мах, крилечками

По́над квіточка́ми.

ЗАГАДКА

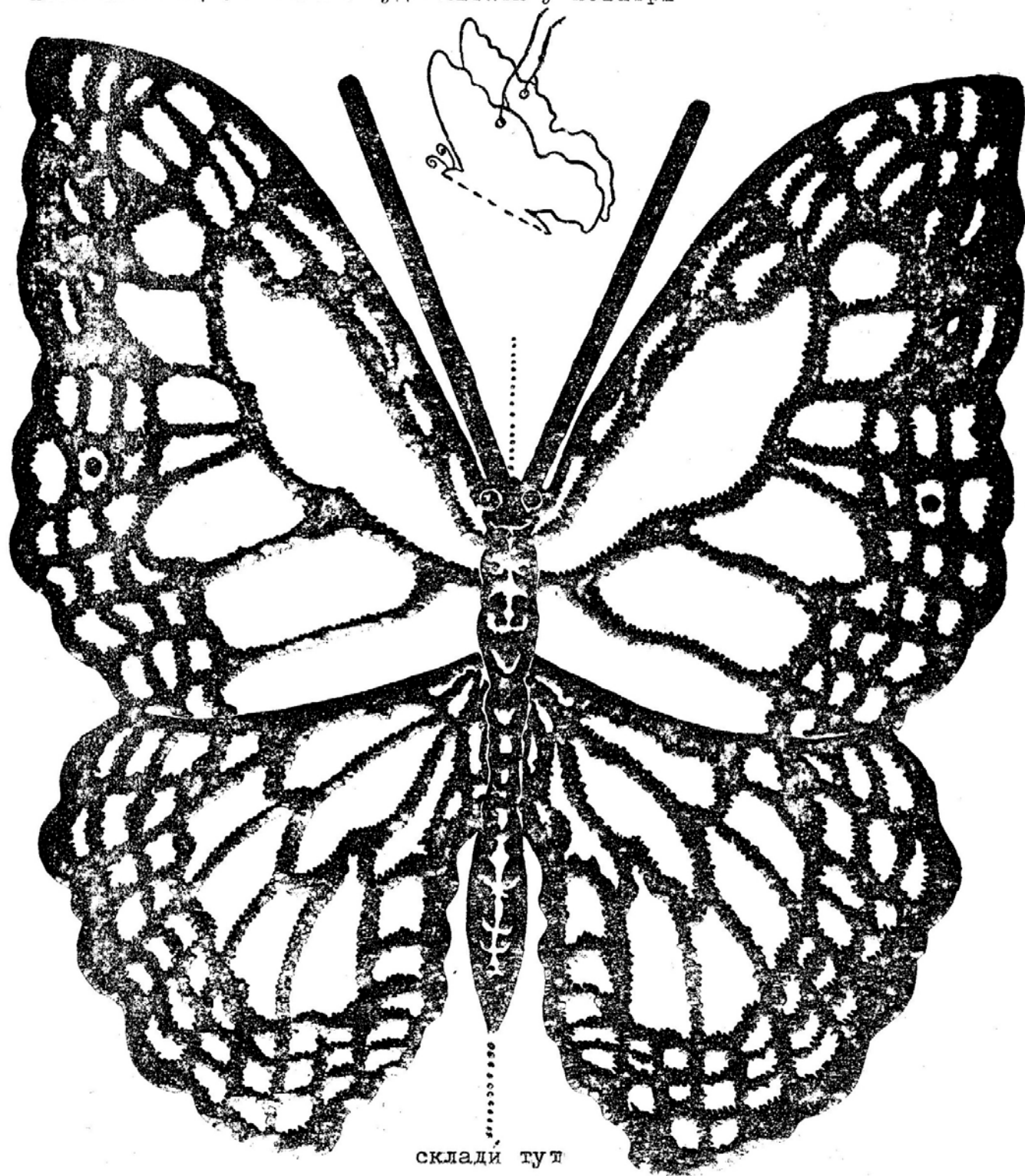
Білі зуби має, але всі ховає,
Довгі коси має та не заплітає.

ховає	заплітає
коси	не заплітає

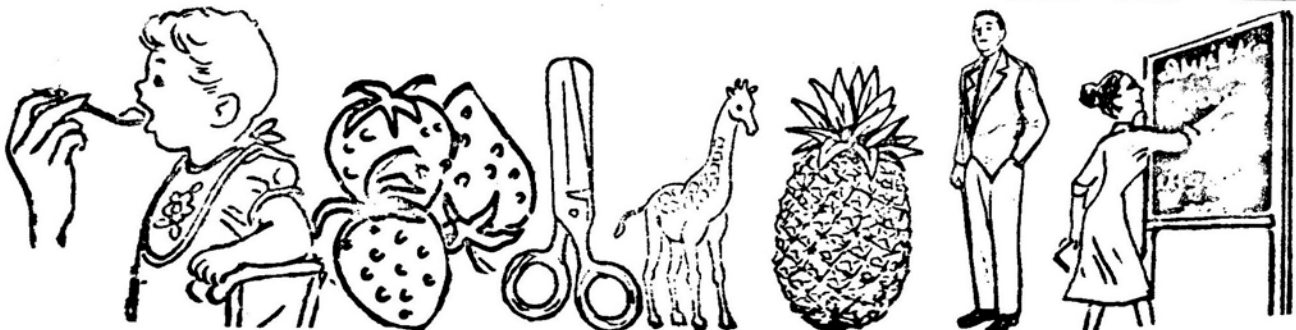
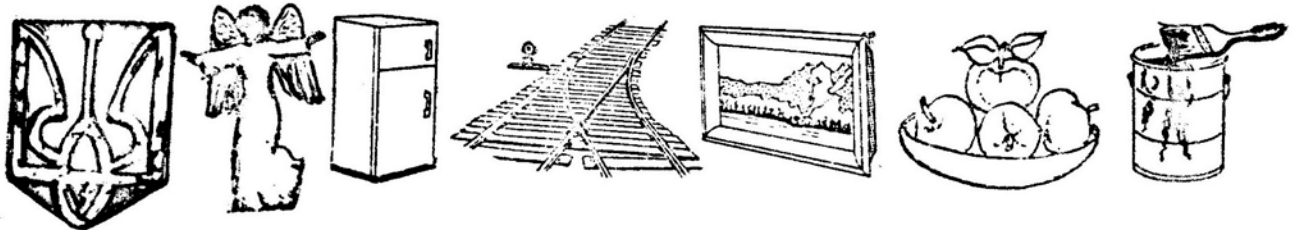
ДЛЯ РОЗВАГИ

Помалюй метелика на обі сторони, зверху й зісподу. Вживай таких кольорів, яких бажаєш. Пересилю нитку, крізь крильця. Повісь його на нитці. Метелик буде літати у повітрі

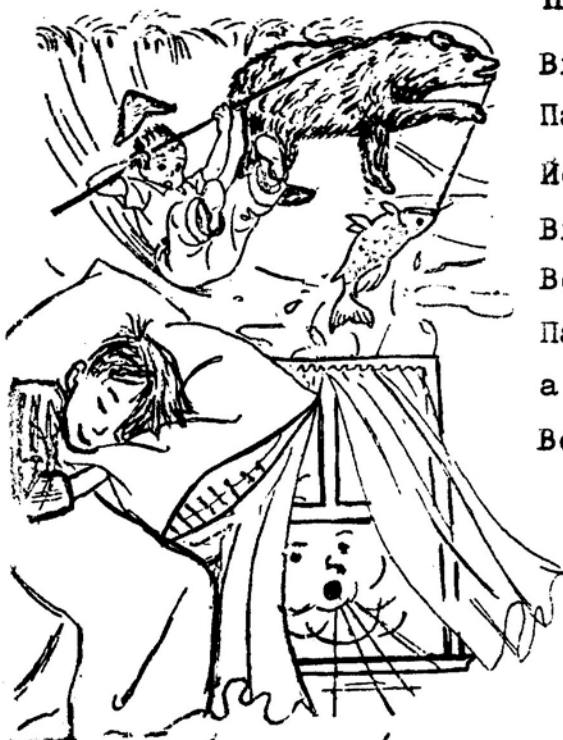

ВІДГАДАЙ НА ШО Я ДИВЛЮСЯ

Основна ідея цієї гри та, щоб діти прислуховувались до правильної вимови звуків. Це дуже допоможе дітям пізніше вивчати букви і сполучати їх у склади. Гра відбувається ось так: кожна дитина говорить;- "Я дивлюся на щось, що починається звуком "і". Хтось з дітей відповідає і каже:- "Ти дивився /дивилася/ на індика, а це слово починається звуком "і".

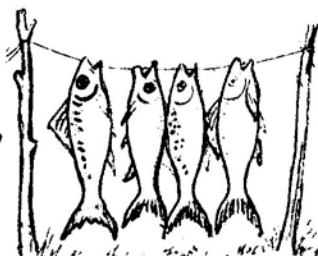
ПАВЛО І ВЕДМІДЬ

Вітер дує і свіще крізь вікно.
Павло спить і не чує.
Йому сниться, що він ловить рибу.
Він тягне велику рибу з води.
Велика риба тягне Павла у воду.
Павло кричить: — Я тягну велику рибу,
а риба тягне мене.

Ведмідь почув і поміг витягнути
рибу з води.

Павло пробудився і
думає: "Мені снилося,
що я зловив чотири
риби."

Павло встав рано. Він одягнув стару сорочку і старі штани.

Черевиків не взував. Павло любить ходити босоніж. Він узяв
вудку, гачок і черв'яків.

Павло іде далеко до ріки.

Він іде довгою вулицею.

Ось світлофор.

Кожна вулиця дає наказ.

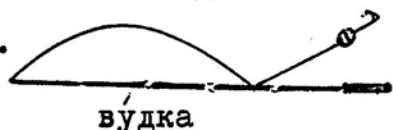
Червоне світло каже:— Стій!

Жовте каже: Ще не можна. Чекай!

Зелене каже:— Іди дуже скоро!

Павло прийшов до ріки. Він сів на твердий камінь.

Знов і знов кидав вудку у
воду. Ще раз кинув довгу
вудку далеко на ріку.

вудка

гачок

черв'яки

свіще

вудка

не чує

гачок

тягне

вулиця

чекай

витягнути

світлофор

знов

пробудився

наказ

босоніж

Ось уже зловив одну рибу.

Буде сьогодні смачна вечєря.

"Зараз зловлю ще бiльше" - думає

Павло. Павло зловив ще двi риби.

"Це дуже добре" - думає ведмiдь.

- Пiду додому, бо мама чекає на рибу, - каже Павло.

Павло пішов додому босоніж.

Ведмiдь дивиться на слiди Павла.

Він нюхає слiди Павла...

Подумав ведмiдь: "Я піду цими слiдами за Павлом."

Дмитро бачив, що ведмiдь iде за Павлом.

- Павле, Павле! Ведмiдь

iде за тобою, - гукав Дмитро.

Павло не чув бо свистав.

Ведмiдь почув свист Павла,

догнав його i захопив

зубами рибу.

Павло не бачив i не чув.

Нiна бачила, як ведмiдь захопив

рибу. Вона бiгла й кликала:

- Павле, Павле! Ведмiдь

ухопив одну рибу!

Павло не чув, як Нiна

гукала бо він співав.

РОЗМОВА

Мама: - Добре, що ти прийшов додому.

Я хочу вечерю варити. Сьогодні п'ятниця. Мені треба риби на вечерю.

Павло: - Мамо, я зловив три риби.

зловлю

слiди

догнав

гукав

бiльше

цими

вхопив

Мама: Павле, ти зловив дві риби. Почисли!

Павло: Одна, дві, а де третя?

Ніна: Павле, Павле!

Мама: Хтось тебе кличе.

Павло: Це Ніна мене кличе.

Ніна: Павле, я знаю де третя риба.

Павло: Де моя третя риба?

Ніна: Ведмідь ухопив твою третю рибу. Я бачила як він брав. Дмитро кликав і кричав. Ти не чув, бо ти свистав. Я кликала і кричала. Ти не чув бо співав.

Павло: Мені снилося уночі, що я зловив чотири риби.

Мама: То неправда! Ти приніс додому дві риби.

Павло: А як ведмідь знав, що я зловив рибу?

Ніна: Він ішов слідами і нюхав.

Мама: Це правда.

Павло: Мені снилося, що ведмідь мені помагав.

Ніна: Неправда, ведмідь украв одну рибу.

Мама: Дякую тобі, Ніно! Правда, ти розказала так, як було. Звірі крадуть бо вони не люди. Люди не повинні красти.

неправда
правда
приніс
повинні
украв

ЗАЙЧИК

Як я тебе кликав, зайче, де ти був, де ти був?

На городі пив водичку. І не чув,
і не чув.

Ти мене послухай, зайче: не ходи,
не ходи.

Через той чужий городчик до води,
до води.

Бо капусту в тім городі хтось поскуб, хтось
поскуб.

Як спіймають тебе візьмуть та за чуб, та за
чуб.

Як почув це бідний зайчик аж зімлів, аж зімлів.

Бо капусту на городі він поїв, він поїв.

хтось поскуб

КОМАХИ ВЛІТКУ

Влітку багато комах.
Всюди літають комах.
Всюди лазають комах.
Літають і лазають
комахи в горіді, в
полі і в лісі.

Злі комах докучають.
Комар кусає людей і звірят.
Муха докучає в хаті і надворі

БДЖОЛА

Сіла бджола на квіток,
Запустила хоботок,
Солоденькі соки ссе
І на пасіку несе.
Навіть діти всюди знають:
Бджоли людям мед збирають.

Добрі комах помагають нам.

Бджола збирає мед.

Вона носить мед до вулика.

Зозулька їсть злі комах.

МУХА

КОМАР

ЗОЗУЛЬКА

МУРАШКА

КОНИК

ГУСІНЬ

ОСА

ЖУК

Влітку всюди літає метелик.
Літають метелики різних кольорів.
Метелик сяде на листок і знесе багато
маленьких яєчок.

ЯЄЧКА

З яєчок виведуться гусениці.

Гусениці - маленькі черв'яки.

Гусениці лазають по гілках.

Вони їдять багато листя.

Гусениця багато їсть і скоро
росте. Вона робить собі кокон.

В кокона виростають крила й
ноги. З кокона вилітає метелик.

комаха	докучають	кусає
зозулька	гусінь	жук
коник	оса	виведуться
виростають	вилітає	запустила

Скоренько

Мак

Народна пісня

1. Там на го-рі мак, мак, ро-ди, Бо-же, так, так!

ма - ки, ма-ки ма - кі - воч-ки пос-хо-дім -ся

Повільно

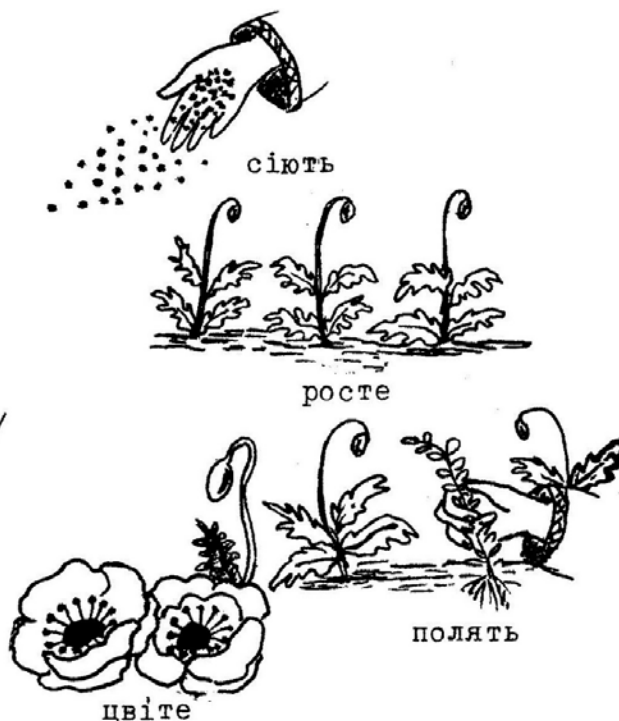
до ку - поч - ки. 2. Со-ло-ві-єч - ку пташ-ку, пташ-ку,

та чи був же ти в на - шім сад-ку, та чи ба-чив ти

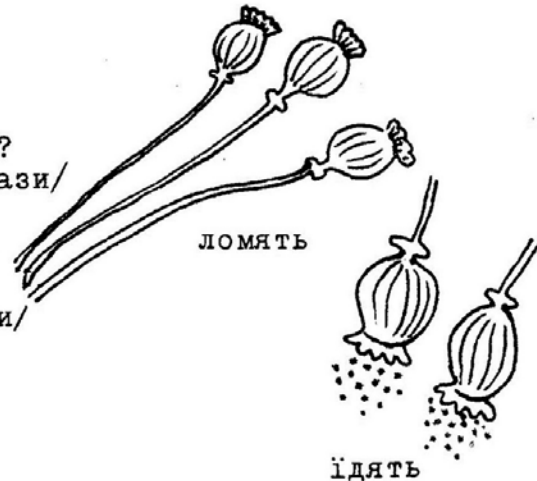
як мак сі - ють? Ой так, так сі - ють мак,

ой так, так сі-ють мак.

2. Соловієчку пташку, пташку!
Чи був же ти в нашім садку?
Та чи бачив ти, як мак сіють.
Ой так, так сіють мак. /2 рази/
3. Соловієчку пташку, пташку!
Чи був же ти в нашім садку?
Та чи бачив ти, як мак росте?
Ой так, так росте мак. /2 рази/
4. Соловієчку пташку, пташку!
Чи був же ти в нашім садку?
Та чи бачив ти, як мак полять?
Ой так, так полять мак. /2 рази/
5. Соловієчку пташку, пташку!
Та чи був же ти в нашім садку?
Та чи бачив ти, як мак цвіте?
Ой так, так цвіте мак. /2 рази/

6. Соловієчку пташку, пташку!
Чи був же ти в нашім садку?
Та чи бачив ти, як мак ломлять?
Ой так, так ломлять мак. /2 рази/
7. Соловієчку пташку, пташку!
Ой чи був же ти в нашім садку?
Та чи бачив ти, як мак їдять?
Ой так, так їдять мак! /2 рази/
8. Там на горі мак, мак!
Роди, Боже, так, так!
Маки, маки, маківочки,
Золоті голівочки.

1. Діти стають колом і до слів "Там на горі мак..." поволі підносять угору руки, стуляють їх, наче наслідують круглу маківочку. При словах "мак", діти опускають руки додолу. До слів "роди Боже, так..." діти виконують той же самий рух.

При словах "маки, маки", діти укладають руки наче цвіт маку і в такому виді підпирають руками бороду. Опісля, діти згинають голови то вліво, то вправо і в такій позі пританцьовують. При словах "посходімся до купочки" діти сходяться ближче.

2. При словах "Соловієчку пташку, пташку", діти беруться за руки і колом кружляють управо. В той же час, до середини кола вбігає одна дитина і ніби наслідує літ соловейка; вона присідає, то підскакує, а то й вимахує руками. При словах "Ой так, так сіють мак", діти опускають руки, дріботять дрібненьким кроком уперед, схиляються і правою пригорщею ніби зачерпують із поділка зернини маку і сіють-посівають. Повторюючи другий раз рефрен "Ой так, так", діти міняють рух правої пригорщі на ліву. Дитина в ролі соловейка присідає.

3. Дитина- "соловейко" унаслідує рухи лету пташки під спів 2-гої, 3-тої, 4-тої, 5-тої, 6-тої і 7-мої стрічки вірша. При словах "як росте мак", діти прикладають на оба коліна, то знов поволі підносяться вгору.

4. При словах "як лолять мак", під ритм пісні, діти опускають руки вниз то підносять їх, наче унаслідують прополювання маку.

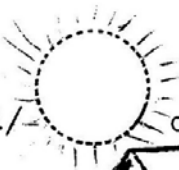
5. При словах "як цвіте мак" і під мелодію пісні, діти підносять поволі руки вгору, слідкують очима за долонями та пальцями, що формуються наче цвіт маку.

6. При словах "як ломлять мак", діти затисненими кулачками імітують ламання маківок.

7. При словах "як їдять мак", діти ніби витресають до свого рота мак із маківочки.

8. До змісту останньої строфи пісні, діти повторюють рухи ті, які виконували при першій строфі вірша.

ХТО ВИПИВ ВОДУ?

Був гарячий день, /1/ сильно гріло.

/2/ спав у /3/

. Біля /4/

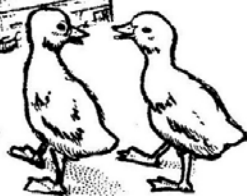

стояла повна /5/ води. Побачило /6/ воду та й

випило. Пробудився /7/ , виліз з /8/

Дивиться, а /9/ порожня. А тут ідуть двоє /10/

і голосно говорять. "Ви мою воду випили", загавкав

/11/ . "Ні", кажуть /12/

, у нас у

/13/ є багато води." Тоді /14/ до /15/

"А невже ж ти випив мою воду?" "Ні, каже /16/ , я не п'ю

воду з /17/ . Я п'ю воду з /18/ . З високого

/19/ злетіла /20/ і сказала: "Я бачила, як

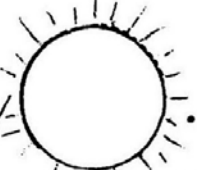
/21/ дивилось на /22/ , як /23/

уносилося з твоєї /24/ . "Я бачила, як /25/

унеслась високо у повітря," каже /26/ . Бачить

/27/ на /28/ висить червоний /29/ . Він

хапнув за мотузок і червоний /30/ підняв його аж до

/31/ . "Я зараз дістану для тебе ~~воду~~. Там

у /32/ твоя вода", сказало /33/ . Раптом

з /34/ пішов великий /35/ . Всі були

веселі, /36/ , /37/ , /38/ і

/39/ . У /40/ знов була вода.

УКРАЇНСЬКА АБЕТКА

Аа Бб Вв Гг Іг Дд Ее Єе Жж Зз
 Ии Іі Її Йй Кк Лл Мм Нн Оо
 Пп Рр Сс Тт Уу Фф Хх Цц
 Ч Шш Щщ Юю Яя Ь

Українські тверді голосівки: а, е, о, и, у

Українські м'які голосівки: я, є, і, ю

ї

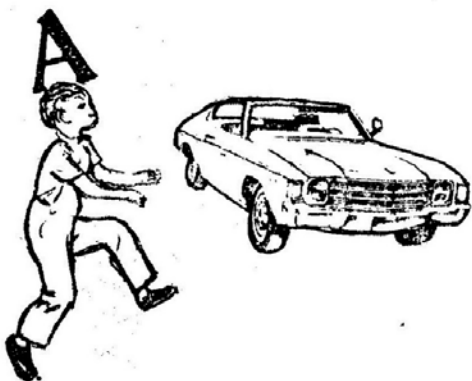
Українська пів-голосівка

й

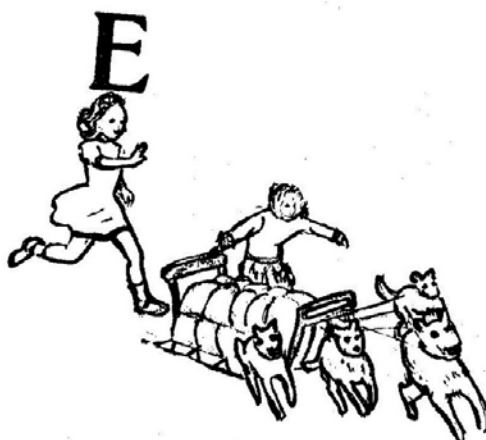
В українській абетці, голосівки тверді, м'які та пів-голосівка і приголосні звуки заступлені окремими літерами.

М'який знак /ь/ не є звуком, лише умовним символом на письмі.

ОБРАЗОЧКИ І ПРИКЛАДИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ГОЛОСІВОК

А Андрій хоче їхати авtom.

Е Ескімос їде, а Аделька доганяє.

О Олег дивиться на образ.

И Чемний син пильно уважає.
В українській мові нема слів,
які починаються літерою И.

Я Ярослав побачив жовті
і червоні яблука.

У Уляна хоче їсти
узвар з овочів.

Є

Є Євгенія побачила
євангеліє.

І Івась бавиться
іграшкою.

І Іжак наїжився,
а Яруся налякалась.

Ю Юрчик бачить
юрбу людей.

Й Йосип і Йоанна йдуть до школи.

А а	А-а-а	Андрій, мудра, голова
Б б	Бо-бе-бе	Богдан книжечку бере.
В в	Ві-ве-во	Вірші писав наш Франко.
Г г	Ге-ге-ге	Герой прапорець несе.
Г г	Ге-ге-ге	Гегає гусак, ге-ге.
Д д	Д-де-до	Дніпро - слава! Наш Дніпро!
Е е	Е-е	Е, в школі добре все буде.
Є є	Є-є-є	Євген коника веде.
Ж ж	Же-же-же	Женя знає букви вже.
З з	Зе-зе-зе	Зенко Зеника везе.
И и	И-и-и	В лісі вирости гриби.
І і	І-і-і	Івась їде на коні.
Ї ї	Ї-ї-ї	Їжак їжиться на пні.
Й й	Йо-йо-йо	Йосип тут, там Семенко.
К к	Ки-кі-кія	Київ, Львів і Коломия.
Л л	Лю-ле-лі	Любимо Шевченка всі.
М м	Ми-ми-ми	Михась боїться зими.
Н н	Не-не-не	Нестор вудочку несе.
О о	О-о-о	Образ бачить Остапко.
П п	Пе-пи-пе	Петрусь спить, а песик жде.
Р р	Ро-ре-ро	Ромко бере за перо.
С с	Се-се-се	Сестра вишиває все.
Т т	То-те-то	Тодось числить вже до сто.
У у	У-у-у	Україну я люблю!
Ф ф	Фа-фа-фа	Фарма гарна в фермера.
Х х	Ха-ха-ха	Хатка наша не чужа.
Ц ц	Цві-ці-ці	Цвірінькають горобці.
Ч ч	Че-че-че	Честь наука принесе.
Ш ш	Ша-ша-ша	Шапка тепла з кожуха.
Щ щ	Шу-шу-шу	Шуку зловлю у ставку.
Ю ю	Ю-ю-ю	Юрко любить всю рідню.
Я я	Я-я-я	Я вивчаю всі слова.

А ось вам і м'який знак "ь", м'якшить лиш ці звуки так:

д + ь.....дь	Ведмідь хороший рибалка.
с + ь.....сь	Ось Івась, а там Наталка.
л + ь.....ль	Наш Василь цікавий син.
з + ь.....зь	Мазь вживає до машин.
н + ь.....нь	Кінь хорошу гриву має.
ц + ь.....ць	Грицько їде і співає.
т + ь.....ть	Учні добре вже читають.
	Українську мову знають.

Заспіваймо: Слава школі, слава нам,
Учителям і батькам!

склав В. Ніньовський

ВЕСНА

3. Шевченко
портрет
стіна
чий
такий
поет
вірші
Кобзар
образи
картини	10. пан Козак
робота
син
Павло
поможе
сусід
пан Іванишин
добрий
чоловік
ви	квакає
горобчик
цвірінькає
воркує
кудкудакає
крякає
зозуля
кує
бджола
по-українськи
бринить
дитина
по-французьки	сіль
солоня
кругле
квадратове
4. вішають
подає	11. копає
копалка
ямку
садити
викопає
посадив
загадка
ніжна
рукав
приніс
крапелька	16. знесла
кулак
питає
відповідає
оборіг
Брисько
геть
не руш
смажити
ринка	20. світ
колеса
драбина
довге
5. концерт
деклямує
поема
хор
дитячий	12. насіння
сіяти
пересаджує
пересадив
цвіт
цвітуть
написали	17. відповіді
відповідали
ставили
питання
гойдає
змінить
вмить
гілка	21. зайняті
сапає
витирає
рушник
трава
котеня
нитка
хворий
забиває
цвях
дошка
6. стрічати
метелик
муха
квіти
збирає
знайшов
ставок
будує
додому	13. копати
копати
свій
кличе	18. зайчиха
зайченята
вовки
лис
пташенята
корівник
дупло
вулик	22. сторони
північна
лице
північ
схід
захід
ліва
права
8. минула
прилетіли
журавлі
соловейки
луг
цвітуть
вівці
пасуть
красна	14. нявкає
гавкає
капає
гуркоче
кокоче
кричить
гуде
сховала
лев	19. черепаха
короткі
високий
низький
широке
вузьке
велосипед
товста
худий
солодкий	24. день
ніч
ранок
сходить
будильник
дзвонить
устає
холодно
заходить
сова
шиє
Оля
доба
разом
добранич
9. тачка
відро
косарка
поливальниця
поливальник
сапа
сокира
граблі
рискаль
молоток
кошик
пила
вила	15. жаба
муркоче
лошатко
ірже
хрюкає
телятко
мукає		25. лялька
тверда
м'яка
підлога
позіхає
зжмурити

	спальня
подушка
Дмитро
тихо
шепче	34.	Великодніми
святами
речі
готуються
продають
Великдень
писанка
віск
кистки
взори	розділив
смачне
кусник	вивчати
тільки
життя
ніколи
не забудемо	
27.	тиждень
дні
потіха
наїдайтесь
ласо			42.	не змокне
мій
змокне
парасоль
дощовик
човен
твій
налякав
фото
озеро	
28.	немає
нічого
їжа
порожня
повна
тістечка
не хочу	35.	хрест
паска
рівні
криві
коло
квадратик
трикутник
прямокутник	44.	зацвіла
часу
тісто
святковий
час	
29.	уранці
опівдні
котра
гарячий
вечеря
холодний	37.	верба
священик
освятив
брусалим
пам'ятку
галузки
ікона
Страсний
відправляти
Богослуження
найбільше
смерь
після
положити	45.	раненько
понюхала
пахне	
30.	кульки
гойдатися
гойдалка
щодня
недільної
щоранку
щовечора			46.	привіт
приношу
багато
прожити
серця
щиренький
складати
поклонімся
шептала	
32.	дати
осінні
зимові
весняні
літні	38.	чистити
чисте
блишало
зварила
холодник
скло
меблі
спекла
хрін	47.	кличе
кличуть
далеке
море
невідому
назад
повертаю
яйо-байо
кості
поламало
встати
рятувати	
33.	відчиняю
відчинила
відчиняє
зачиняє
зачиняймо
не зачинили
зачинить
не може
відчинити
можу
зачинила
відчинив
може	39.	вишивка
покласти
вишивала
скатерка
скатерть
ах
лелеї			
		41.	капельох
Володимира	50.	кінець
початок
наука
прочитає
вакації	
					51.	подорожувати
гуркоче
настане
крадій
покинемо
чужину
Україна
рейка
поїзд
корабель
автобус
океан
земна
куля
збір
глобус
					52.	веселі
танцюють
пакунки
валізка
пакує
тяжка
легка
місця
пісок
гумовий
лишаємо
					53.	край
народ
					54.	стрічати
приносить
картини
привезуть
повернуть
аеропорт
кущ
зшита
людина
розповідає
					56.	Торонто
більше
зі
цікаві
Едмонтон
швидко

ЛІТО

	близько
місця
мало	61. улітку
заслоню
різні
поливай
хмари
хай
зараз
захисти
туліпан	66. свіце
не чує
тягне
витагнути
пробудився
вудка
гачок
вулиця
світлофор
наказ
чекай
знов
босоніж	68. неправда
правда
приніс
повинні
украє
57.	лис
вийшли
ягоди
вищі
лиси́чка
полуниці			69. комаха
зозулька
коник
виростають
докучають
гусінь
оса
вилітає
кусає
жук
виведуться
запустила
58.	оркестра
ящірка
музику	62. краще
не хоче
мокнути
захистити
зістануть
сухі	67. зловлю
більше
сліди
цими
догнав
вхопив
гукає	
59.	втомилися
лежали
спочивали
глибока
купальний
одяг
мілка	63. сохнуть
ховає
коси
заплітає
не заплітає		

390007

\$ 350